

P R A V I L A

JU CENTAR ZA SLIJEPU I SLABOVIDNU DJECU I OMLADINU-SARAJEVO

Na osnovu člana 37. Zakona o ustanovama ("Službeni list RBiH" broj: 6/92, 8/93 i 13/94), člana 54. i člana 143. Zakona o srednjem obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 23/17), Školski odbor uz konsultaciju Sindikalne organizacije JU Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu i saglasnost Ministra za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo na sjednici održanoj dana 24.1.2018. godine d o n o s i

P R A V I L A

JU CENTAR ZA SLIJEPU I SLABOVIDNU DJECU I OMLADINU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. **(Predmet pravila)**

Ovim Pravilima **JU Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu** (u daljem tekstu: Centar), pored pitanja utvrđenih Zakonima o obrazovanju u K/S te Zakonom o srednjem obrazovanju (u daljem tekstu: Zakon) uređuje i pitanja o:

- a) pitanje djelatnosti Centra,
- b) pohvale, nagrade i odgojno-disciplinske mjere i druga učenička pitanja,
- c) statusna i druga pitanja nastavnika, stručnih saradnika i ostalih radnika,
- d) postupak stručnog usavršavanja,
- e) donošenje općih akata,
- f) rad organa upravljanja i stručnih organa,
- g) saradnja škole sa roditeljima,
- h) ograničavanje korištenja prostorija škole za prodaju roba i usluga od strane drugih lica i
- i) druga relevantna pitanja.

Član 2. **(Definicija Pravila)**

Pravila su osnovni opći akt Centra i svi drugi pravni akti Centra koji se donose radi detaljnijeg pravnog uređivanja pitanja iz člana 1. ili u vezi s tim pitanjima moraju biti u skladu sa Zakonom i ovim Pravilima.

Član 3. **(Terminološko korištenje muškog ili ženskog roda)**

Terminološko korištenje muškog ili ženskog roda u ovim Pravilima podrazumijeva uključivanje oba roda.

Član 4. **(Organizovanje Centra)**

Centar u svom sastavu ima osnovnu i srednju školu. Školovanje u osnovnoj i srednjoj školi vrši se prema važećim Nastavnim planovima i programima odobrenim od Ministarstva obrazovanja K/S.

Član 5.
(Sastav Centra)

Centar je složena odgojno obrazovna ustanova u čijem sastavu je organizovano:

- osnovno i srednje obrazovanje,
- tehnički i uslužni poslovi, zdravstvena pomoć,
- opći, kadrovski, administrativni, pravni i računovodstveni poslovi.

Član 6.
(Odgojno-obrazovni rad Centra)

Odgojno-obrazovni rad u Centru se organizira u skladu sa Zakonima o osnovnom odgoju i obrazovanju, Zakonom o srednjem obrazovanju i drugim važećim relevantnim propisima i nastavnim planovima i programima. Osnovna škola je obavezna i traje devet godina.

Član 7.
(Nastavni planovi i programi)

U Centru se primjenjuju Nastavni planovi i programi za osnovno obrazovanje i nastavni planovi i programi za srednje obrazovanje i to sljedeće smjerove:

- paker proizvođa II stepen,
- telefonist III stepen,
- telefonski operater IV stepen,
- poslovni tajnik IV stepen i
- fizioterapeuski tehničar IV stepen.

Nastavni planovi programi su odobreni od Ministarstva za obrazovanje nauku i mlade K/S i mogu se mijenjati uz saglasnost Ministarstva.

Član 8.
(Realizacija Nastavnih planova i programa)

U Centru se realiziraju nastavni planovi i programi na način da su prilagođeni slijepim i slabovidnim učenicima koji se izvode na Brajevom pismu i uvećanom tisku kao i nastavni planovi i programi za djecu i omalđinu sa kombiniranim smetnjama.

Učenici srednje škole obavljaju praktičnu nastavu i u odgovarajućim ustanovama kao i u Centru.

Član 9.
(Trajanje srednjeg obrazovanja)

- (1) Školovanje redovnih učenika u Centru traje dvije, tri ili četiri godine, nakon čega se stiče srednja stručna sprema III (trećeg) ili IV (četvrtog) stepena.
- (2) U Školi-Centru, osim realiziranja programa općegobrazovnog o odgovarajućeg stručnog dijela, mogu se realizirati i programi obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja, kao i programi prekvalifikacije i programi permanentnog obrazovanja - cjeloživotno učenje.
- (3) U Centru se mogu realizirati i odgovarajući programi stručnog obrazovanja I (prvog) i II (drugog) stepena stručne sprema, kao i stručno osposobljavanje i obuka za odrasle putem kurseva.
- (4) Sticanjem obrazovanja iz stava (3) ovog člana ne stiče se srednja stručna sprema.
- (5) Programe obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja, programe permanentnog obrazovanja i programe iz stava (3) ovog člana donosi Centar u saradnji sa zainteresiranim subjektima infrastrukture, uz saglasnost ministra za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar)
- (6) Troškove realiziranja programa iz st. (2) i (3) ovog člana snose vanredni učenici ovog vida obrazovanja, a visinu troškova utvrđuje Vlada na prijedlog Ministarstva.
- (7) Naknadu iz stava (6) ovog člana vanredni učenici uplaćuju u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH i ista je javni prihod Budžeta Kantona Sarajevo.

Član 10.
(Obavezno srednje obrazovanje)

Za sve učenike do navršene njihove 18. godine života srednje obrazovanje u trajanju od dvije godine je obavezno.

Član 11.
(Izborni predmeti)

- (1) Centar će unapređivati i štititi vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.
- (2) Imajući na umu različitost ubjeđenja/vjeronjavanja u Bosni i Hercegovini, učenici će pohađati časove vjeronauke samo ako su u skladu s njihovim ubjeđenjem ili ubjeđenjima njihovih roditelja.
- (3) Centar ne može preduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi se ograničavala sloboda izražavanja sopstvenih i upoznavanja drugih i drugačijih vjerskih uvjerenja.
- (4) Učenici koji ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike.

Član 12.
(Autonomija i sloboda)

Centar uživa samostalnost u pedagoškom radu, te autonomiju u okviru zakonskih i podzakonskih akata, da osmišljava, predlaže i realizira obrazovne sadržaje koji proizilaze iz veze Centra sa lokalnim tržištem rada.

Član 13.
(Zabrana diskriminacije i političkog djelovanja)

- (1) Djelatnost obrazovanja u Centru usmjerena je ka punom razvoju ljudske ličnosti, poštivanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, profesionalnih, zakonskih i drugih načela.
- (2) U Centru je zabranjena svaka vrsta diskriminacije zasnovane na spolu, rasi, seksualnoj orijentaciji, fizičkom ili drugom nedostatku, bračnom stanju, boji kože, jeziku, religiji ili vjeronjavanju, uvjetima upošljavanja, napredovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom, etničkom ili socijalnom porijeklu, vezi s nekom nacionalnom zajednicom, imovini, rođenju ili na nekom drugom statusu.
- (3) Zabranjena je diskriminacija zasnovana na upotrebi službenih jezika Bosne i Hercegovine u usmenom i pisanom izražavanju učenika.
- (4) U Centru je zabranjeno fizičko kažnjavanje, omalovažavanje i vrijeđanje ličnosti učenika i radnika.
- (5) U Centru se može uvesti video-nadzor, s ciljem zaštite sigurnosti učenika, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka BiH.
- (6) U Centru je zabranjeno političko organiziranje i djelovanje pojedinaca i političkih partija.
- (7) Organiziranje i realiziranje izbornog procesa dozvoljeno je u prostorijama Centra samo u vrijeme kada se u školi ne realizira nastava.

Član 14.
(Troškovi srednjeg obrazovanja)

- (1) Redovno obrazovanje učenika u Centru je besplatno.
- (2) Učenici strani državljanima, koji nemaju prebivalište na teritoriji Kantona, obavezni su sufinansirati troškove obrazovanja u Centru u skladu sa odlukom Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada).
- (3) Učenici koji se vanredno školuju i obrazuju u Centru snose troškove školovanja i obrazovanja.
- (4) Naknadu za troškove školovanja i obrazovanja iz stava (3) ovog člana uplaćuju vanredni učenici u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/16) i ista je javni prihod Budžeta Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Budžeta).
- (5) Visinu naknade za troškove vanrednog školovanja i obrazovanja utvrđuje Vlada na prijedlog

Ministarstva.

- (6) Centar ima internat-dom učenika u koji se upućuju učenici osnovne i srednje škole uz pristanak roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika, a na osnovu Rješenja o kategorizaciji Centara za socijalni rad iz Bosne i Hercegovine koji i snose troškove smještaja.
- (7) Troškove smještaja učenika utvrđuje Školski odbor.

II. PODACI O CENTRU I PRAVNI STATUS

Član 15. (Naziv Centra i upis u registar)

Centar je upisan u sudski registar kod nadležnog suda u Sarajevu i danom upisa stekao je svojstvo pravnog lica sa svim pravima propisanim Ustavom, Zakonom i ovim Pravilima.

Član 16. (Dan Škole)

- (1) Dan škole-Centra je 6.april.
- (2) Dan Centra se obilježava svečano javnim, kulturnim i sportskim aktivnostima, kojima se ističu postignuti rezultati u radu Centra, a u skladu sa mišljenjima Nastavničkog vijeća i Godišnjim programom rada.

Član 17. (Ostvarivanje prava iz radnog odnosa)

Radnici Centra ostvaruju svoja prava iz radnog odnosa u skladu sa Zakonom, Kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja u Kantonu Sarajevo, ovim Pravilima i drugim aktima Centra.

Član 18. (Pečat i štambilj Centra)

- (1) Centar ima svoj pečat i štambilj.
- (2) Pečat Centra – oblik, veličina i sadržaj – usklađen je sa Zakonom o pečatima Kantona Sarajevo i isti se koristi kao dokaz autentičnosti svakog dokumenta koji Centar izdaje.
- (3) O vrsti i broju pečata i štambilja odlučuje direktor.
- (4) Postupak izrade, način upotrebe, čuvanje i uništenje pečata regulira se posebnim općim aktom.
- (5)

Član 19. (Logo Škole)

- (1) Centar ima svoj znak - logotip.
- (2) Sadržaj i oblik znaka logotipa reguliše se posebnom odlukom koju donosi Školski odbor.
- (3) Logotip Centra je

centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu
...učenje za život

III. PREDSTAVLJANJE I ZASTUPANJE CENTRA

Član 20. (Predstavljanje i zastupanje)

- (1) Centar zastupa i predstavlja direktor Centra (u daljem tekstu: direktor).
- (2) U slučaju odsustva direktora zamjenjuje drugo lice koje pismenom odlukom odredi direktor.
- (3) Direktor može dati punomoć drugoj osobi za zastupanje Centra u pravnom prometu u granicama svojih ovlaštenja.
- (4) Direktor Centra određuje osobe koje mogu potpisivati finansijsku i drugu dokumentaciju.

Član 21. (Sudski spor između direktora i Centra)

U slučaju sudskog spora između Centra i direktora, Centar zastupa predsjednik Školskog odbora ili osoba koju on pismeno opunomoći.

IV. DJELATNOST CENTRA

Član 22. (Djelatnost Centra)

Centar je odgojno obrazovna ustanova čija je osnovna djelatnost odgoj, obrazovanje i osposobljavanje slijepih i slabovidnih učenika za samostalan život i rad.

U cilju ostvarivanja osnovne djelatnosti Centar se bavi:

- opservacijom i ranom stimulacijom, predškolskim odgojem, osnovnim odgojem i obrazovanjem, srednjim obrazovanjem slijepe i slabovidne djece i omladine uz mogućnost upisa učenika koji vide ali žele pohađati ovaj Centar uz molbu roditelja i neometanu kvotu upisa slijepih i slabovidnih učenika i obavještenje Ministarstva za obrazovanje K/S,
- edukacijom i profesionalnom rehabilitacijom psihološkom adaptacijom slijepih i slabovidnih učenika u internatima-domovima Centra,
- obavljanjem preventivnih poslova vezanih za zaštitu zdravlja slijepe i slabovidne djece i omladine,
- praćenjem savremenih dostignuća i trendova u odgojno-obrazovnom radu sa slijepom i slabovidnom djecom i omladinom,
- saradnjom sa institutima i ustanovama za slijepe i slabovidne osobe u zemlji i inostranstvu,
- uvozi, izrađuje, oglašava distribuirana pomagala i tiflomogala te druga učila za slijepe i slabovidne,
- orijentacijom i mobilitetom, reedukacijom, vježbama vida i logopedskim tretmanom slijepe i slabovidne djece i omladine,
- priprema integraciju slijepih i slabovidnih učenika u redovan obrazovni sistem i prati i pruža stručnu pomoć ovim učenicima,
- organizira savjetovališta za roditelje i staratelje, odnosno hranitelje slijepe i slabovidne djece i omladine,
- vrši profesionalnu rehabilitaciju i radno osposobljavanje slijepih i slabovidnih
- organizuje rad školske biblioteke na Brajevom pismu i pismu sa uvećanim tiskom i zvučnoj tehnici,
- štampa i snima udžbenike u tehnikama prilagođenim slijepim i slabovidnim osobama,
- saraduje sa redovnim osnovnim i srednjim školama i specijalnim odjeljenjima na pružanju stručne pomoći slijepoj i slabovidnoj djeci o omladini,
- vrši druge poslove određene zakonom.

Član 23.
(Saradnja sa drugim ustanovama)

U vezi s obavljanjem djelatnosti Centar saraduje sa drugim školama, drugim ustanovama, udruženjima te drugim pravnim i fizičkim osobama.

Član 24.
(Biblioteka Centra)

Dio obrazovnog procesa Centra je biblioteka. U biblioteci su knjige, udžbenici i ostala potrebna literatura na uvećanom tisku i brajevom pismu. Biblioteka daje na korištenje knjige, časopise i ostala štiva učenicima i rehabilitantima, studentima, nastavnicima i stručnim saradnicima koji rade na procesu obrazovanja slijepe i slabovidne djece i omladine.

Član 25.
(Tiflopedagoška služba)

U Centru radi tiflo-pedagoška služba koja ostvaruje stalni pedagoški i psihološki nadzor učenika radi njihovog pravilnog razvoja. U tiflo-pedagoškoj službi su: edukator za vježbe vida, instruktor orijentacije i mobiliteta, psiho-motorna reedukacija, logoped, socijalni radnik, psiholog.

U programu rada ove službe se unosi rad svih navedenih saradnika u Centru van Centra i na terenu. Rad na terenu obavlja mobilna tiflopedagoška služba.

Član 26.
(Tehnički i uslužni poslovi Centra)

U okviru tehničkih i uslužnih poslova Centar ima:

- zdravstvene radnike-medicinske sestre,
- kuhinju, ekonomat i magazin,
- štampariju za brajevo pismo,
- radionicu za tiflopomagala,
- internate u osnovnoj i srednjoj školi,
- vešeraj i radionicu,
- kotlovnice,
- vozni park,
- održavanje čistoće u unutrašnjim i vanjskim prostorijama, uzgoj biljaka i parkovnih površina,
- noćni čuvari-obezbjedeње,
- portirnica.

Rad ovih službi omogućava nesmetan rad osnovne i srednje škole internata, kuhinje, biblioteke i drugih službi.

V. OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD

Član 27.

(Nastavni planovi i programi)

- (1) Obrazovno-odgojni rad u Centru ostvaruje se na osnovu nastavnih planova i programa za osnovno i srednje obrazovanje koje donosi Ministarstvo.
- (2) U nastavnim planovima i programima specifični sadržaji određenog nastavnog predmeta ne mogu se razlikovati više od 10 % u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program.
- (3) Centar može izvan utvrđenog nastavnog plana uvesti i nove sadržaje u vidu kursne nastave, fakultativne nastave, izborne nastave, novog nastavnog predmeta ili drugog oblika nastave, koji po ukupnom fondu časova sedmično ne može biti veći od 10 % u odnosu na utvrđeni nastavni plan.
- (4) Sadržaje nastavnih planova i programa iz st. (2) ovog člana utvrđuje Školski odbor Centra na osnovu prijedloga osnivača, učenika, njihovih roditelja odnosno staratelja, nastavničkog vijeća i uz prethodnu saglasnost ministra.

Član 28.

(Praktična nastava i laboratorijski rad)

- (1) Praktična nastava i laboratorijski rad u Centru izvode se u skladu s nastavnim planom i programom u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima te drugim objektima za nastavu, opremljenim u skladu sa odgovarajućim normativima.
- (2) Praktična nastava se, pod stručnim nadzorom Centra, može izvoditi u preduzećima, ustanovama i kod samostalnih privrednika koji imaju odgovarajuću opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu sa nastavnim planom i programom.
- (3) Uvjeti, oblici, metode, postupci i nadzor nad izvođenjem praktične nastave izvan školskog prostora Centar sa preduzećima, ustanovom ili samostalnim privrednikom regulira ugovorom koji obavezno sadrži odredbe kojima se potpisnici obavezuju obezbijediti sigurnost učenika tokom obavljanja prakse.
- (4) Pravilnik o izvođenju praktične nastave i laboratorijskog rada donosi ministar

Član 29.

(Izmjene i dopune nastavnog plana i programa)

- (1) Nastavničko vijeće Centra može pokrenuti postupak izmjene i dopune Nastavnog plana i programa dostavljanjem obrazloženog prijedloga ministru.
- (2) Inicijativu za izmjene i dopune Nastavnog plana i programa iz prethodnog stava može pokrenuti neki od stručnih aktiva Centra većinom glasova članova aktiva.
- (3) Obrazložena inicijativa se potom dostavlja Nastavničkom vijeću na razmatranje i utvrđivanje.
- (4) Odluka Nastavničkog vijeća o izmjeni i dopuni nastavnog plana i programa donosi se većinom glasova.

Član 30.

(Realizacija odgojno-obrazovnog rada)

Odgojno-obrazovni rad u Centru se realizuje kroz:

- a) redovnu nastavu,
- b) dopunsku nastavu,
- c) dodatnu nastavu,
- d) pripremnu nastavu,
- e) instruktivno-konsultativnu nastavu,
- f) fakultativnu nastavu,
- g) kursnu nastavu,
- h) vannastavne aktivnosti,
- i) druge oblike obrazovno-odgojnog rada određene vrste kurseva i sl.

Član 31. **(Oblici nastave)**

- (1) **Dopunska nastava** se organizuje za učenike koji zaostaju i ne postižu zadovoljavajući uspjeh u nastavi. Dopunska nastava se izvodi u toku cijele nastavne godine. Učenici se uključuju u dopunsku nastavu kada nastupi potreba i pohađaju je dok ta potreba postoji.
- (2) **Dodatna nastava** se organizuje za nadarene učenike koji pokazuju poseban interes za pojedine predmete i discipline, i za učenike koji mogu završavati dva razreda u toku jedne školske godine.
- (3) **Pripremna nastava** se planira za učenike osnovnih škola zbog pripremanja za upis u srednju školu i za učenike srednjih škola za upis u visokoškolske ustanove. Troškove pripreme nastave snose učenici.
- (4) Pripremna nastava organizuje se i za redovnog učenika koji zbog bolesti nije mogao pohađati redovnu nastavu, a upućen je na polaganje razrednog ispita.
- (5) Obim i sadržaj pripreme nastave iz prethodnog stava utvrđuje Odjeljenjsko vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.
- (6) **Instruktivno-konsultativna** nastava se organizuje za vanredne učenike. Troškove instruktivno-konsultativne nastave snose učenici. Za vanredne učenike instruktivna nastava se organizuje u skladu sa Zakonom, propisima koji iz istog proizilaze i normativnim aktima Škole.
- (7) **Fakultativna nastava** organizuje se iz pojedinih predmeta ili oblasti po iskazanom interesu učenika. Fakultativna nastava pruža mogućnost učenicima da po sopstvenoj želji stiču znanja i izvan redovnog programa, a uz stručni rad nastavnika, kao što je vjeronauka.
- (8) **Kursna nastava se izvodi** izvan redovne nastave. Ovom nastavom se realizuju obrazovni programi koji nisu u sastavu redovne nastave. Škola može, u zavisnosti od zainteresiranosti učenika, kadrovskih i materijalnih mogućnosti kojima raspolaže, u svom godišnjem programu rada planirati kursnu nastavu iz određenih oblasti, kao što su: strani jezici, plivanje, skijanje, rukovanje audio-vizuelnim sredstvima i slično. U realizaciji programa, pored predmetnih nastavnika određenih od strane Nastavničkog vijeća, mogu učestvovati stručnjaci iz drugih institucija navedenih oblasti, a o čijem angažovanju odlučuje Školski odbor na prijedlog Nastavničkog vijeća.

Član 32. **(Odluka o izvođenju nastave)**

- (1) Odluku o izvođenju dopunske, dodatne, pripreme, instruktivno-konsultativne, fakultativne, kursne, donosi Nastavničko vijeće na prijedlog direktora.
- (2) Odluka iz prethodnog stava sadrži naziv predmeta, oznaku odjeljenja-grupe, broj časova sedmično, datum otpočinjanja nastave i ime nastavnika koji izvodi nastavu.
- (3) Godišnjim programom rada Centra, koji mora biti zasnovan na nastavnom planu i programu, bliže se razrađuju nastavne obaveze obrazovno-odgojnog rada iz prethodnog člana.

Član 33. **(Upotreba jezika i pisma u nastavi)**

- (1) Nastava se izvodi na zvaničnim jezicima konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine, koji se imenuju jednim od tri naziva: bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik.
- (2) U nastavi se koriste oba zvanična pisma Bosne i Hercegovine (latinica i ćirilica) i Brajevo pismo.

Član 34. **(Školska godina)**

- (1) Školska godina traje od 1. septembra tekuće kalendarske godine do 31. augusta naredne kalendarske godine. Školska godina počinje i završava intoniranjem državne himne i podizanjem zastave države Bosne i Hercegovine.
- (1) Nastavna godina ostvaruje se po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se programski sadržaji realiziraju u okviru 35 nastavnih sedmica.

- (2) Nastavna godina u završnom razredu ostvaruje se u okviru 32 radne sedmice, s tim da se programski sadržaji realiziraju u okviru 30 nastavnih sedmica.
- (3) Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih i sportskih aktivnosti Centra, planiranih godišnjim programom rada i kalendarom u odjeljenjskoj knjizi.
- (4) Za svaku školsku godinu ministar donosi nastavni kalendar kojim se planira školska godina u skladu sa stavom (2), (3) i (4) ovog člana. Nastavni kalendar donosi se najkasnije dva mjeseca prije početka školske godine. Svako odstupanje od kalendara na zahtjev Centra ili iz drugih opravdanih razloga odobrava ministar.
- (5) Ako Centar, u okviru nastavnih dana iz st. (2), (3), i (4) ovog člana ne realizira predviđeni nastavni plan i program, nastavlja sa radom dok isti ne realizira u potpunosti.

Član 35.
(Dan nastavnika Kantona)

- (1) Svjetski dan nastavnika - 5. oktobar ustanovljen je kao Dan nastavnika u Kantonu Sarajevo, i planira se školskim kalendarom.
- (2) Dan nastavnika Kantona Sarajevo obilježava se kao radni nenastavni dan uz prigodan program (organizaciju literarnih i likovnih konkursa, sportskih takmičenja, okruglih stolova, humanitarnih akcija i drugih manifestacija) sa ciljem promocije njegovog značaja i uloge nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu.

Član 36.
(Početak i trajanje nastave)

- (1) Nastava u prvom polugodištu počinje prvog radnog dana u septembru i završava se u pravilu 31. decembra tekuće kalendarske godine.
- (2) Zimski odmor za učenike traje četiri sedmice i koristi se nakon završetka prvog polugodišta.
- (3) U prvoj sedmici aprila nastupa odmor od pet radnih dana (ponedjeljak - petak) za učenike u okviru kojih se vrše analize u učenju i vladanju na stručnim aktivima, odjeljenjskim i nastavničkim vijećima.

Član 37.
(Drugi oblici obrazovno-odgojnog rada)

Izleti, studijske posjete, ekskurzije, kampovanje/ logorovanje, društveno koristan rad i drugi oblici obrazovno-odgojnog rada predviđeni u godišnjem programu rada organiziraju se u okviru nastavnih dana, u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.

Član 38.
(Organiziranje nastave i trajanje nastavnog časa)

- (1) Centar organizira redovnu nastavu u petodnevnoj radnoj sedmici.
- (2) Nastavni čas općeobrazovne, stručno-teorijske i praktične nastave traje 45 minuta, a praktične nastave u preduzećima i drugim institucijama 60 minuta.
- (3) Za učenike s teškoćama u razvoju nastavni čas traje 40 minuta.
- (4) U Centru nastava ne može početi prije 8,00 sati niti završavati nakon 19,30 sati, osim uz saglasnost ministra.
- (5) Ukupno opterećenje učenika u nastavi ne može iznositi više od sedam časova dnevno, odnosno 35 časova sedmično.

Član 39.
(Prekid nastave)

- (1) Nastava u Centru se ne može prekidati u toku jednog polugodišta, izuzev u slučaju elementarnih nepogoda, epidemija i drugih naročito opravdanih razloga, uz saglasnost ministra.
- (2) Na prijedlog ministra Vlada može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, pomjeranje

početka nastave u prvom i drugom polugodištu i produžetak zimskog odmora, stim da se u toku školske godine ostvari godišnji fond nastavnih časova predviđen nastavnim planom i programom i da svi programski sadržaji budu realizirani.

Član 40.

(Produžavanje i skraćivanje nastave)

- (1) Ministar može odlučiti, u izuzetno opravdanim okolnostima, da produži ili skрати trajanje časova.
- (2) Direktor Centra može, u izuzetno opravdanim slučajevima, odlučiti da produži ili skрати trajanje časova i obavezan je o tome odmah pismeno obavijestiti Ministarstvo sa obrazloženjem skraćivanja.
- (3) Skraćenje nastavnog časa iz stava (2) ovog člana ne može biti duže od 15 minuta.

Član 41.

(Realiziranje godišnjeg fonda časova)

- (1) Centar je obavezan da u toku školske godine realizira godišnji fond nastavnih časova predviđen nastavnim planom i programom za svako polugodište.
- (2) Ako se utvrdi da Centar nije ostvario godišnji fond nastavnih časova i realizirao nastavni program u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica, produžit će nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih časova i ne realizira nastavni program.
- (3) Ako Centar ne ostvari predviđeni godišnji fond nastavnih časova i nastavni program ne može se izdati svjedodžba učenicima o završenom razredu, odnosno obrazovanju, za tu školsku godinu.

Član 42.

(Godišnji program rada)

- (1) Rad u Centru u toku školske godine realizira se na osnovu godišnjeg programa rada (u daljem tekstu: godišnji program), čiji je sastavni dio razvojni plan.
- (2) Godišnji program sadrži obavezne i druge oblike i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, kao i izvještaj o realiziranju godišnjeg programa za prethodnu školsku godinu.
- (3) Nastavničko vijeće utvrđuje prijedlog godišnjeg programa na osnovu nacрта kojeg priprema direktor, a donosi ga školski odbor.
- (4) Godišnji program rada dostavlja se najkasnije do 30. septembra za tekuću školsku godinu u elektronskoj formi osnivaču, odnosno Ministarstvu.
- (5) Pored obaveze iz stava (4) ovog člana Škola godišnji program rada dostavlja nadležnom organu općine.
- (6) Godišnji program rada je dostupan članovima školskog odbora i radnicima.
- (7) Obim i sadržaj godišnjeg programa rada i izvještaja o radu propisuje ministar.

Član 43.

(Podnošenje izvještaja)

Direktor Centra podnosi izvještaj o rezultatima u učenju i vladanju učenika na kraju prvog polugodišta u roku od 20 dana od dana završetka I polugodišta, kao i na kraju školske godine Prosvjetno-pedagoškom zavodu.

Član 44.

(Akcioni planovi za suzbijanje maloljetničke delinkvencije)

- (1) Vlada preko resornih ministarstava u saradnji sa Centrom, roditeljima i učenicima, promovira i provodi akcione planove za suzbijanje maloljetničke delinkvencije s ciljem zajedničkog i organiziranog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja, zloupotrebe djece i mladih, zloupotrebe droge, alkohola i drugih pijata, maloljetničke delinkvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika.
- (2) Realiziranjem planova iz stava (1) ovog člana Centar u godišnjim programima rada planira aktivnosti s ciljem promoviranja i razvijanja partnerstva škole, roditelja i lokalne sredine, u svim

pitanjima od značaja za ostvarivanje obrazovno-odgojne funkcije Centra te interesa i potreba slijepih i slabovidnih učenika.

Član 45.
(Udžbenici i nastavna sredstva)

U Centru mogu se koristiti samo školski udžbenici i druga nastavna sredstva čiju je upotrebu odobrio ministar.

VI. SAVJETODAVNO VIJEĆE CENTRA

Član 46.
(Savjetodavno vijeće Centra)

- (1) U Centru se formira savjetodavno vijeće koje broji pet članova i bira na period od četiri godine.
- (2) Savjetodavno vijeće čine po jedan predstavnik: Centra, općine Novi Grad, Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo i relevantnog subjekta.
- (3) Savjetodavno vijeće imenuje Školski odbor na prijedlog direktora.
- (4) Savjetodavno vijeće pomaže Centru u planiranju sadržaja njenih programa rada, savjetuje Centar o svim pitanjima koja se tiču obuke i pomaže jačanju veza između škole i tržišta rada.
- (5) Obavljanje dužnosti članova savjetodavnog vijeća je dobrovoljno i bez naknade.
- (6) Savjetodavno vijeće bira predsjednika i zamjenika predsjednika većinom glasova, a prvu sjednicu saziva direktor Centra.
- (7) Način rada Savjetodavnog vijeća regulira se Poslovníkom o radu koji donosi Savjetodavno vijeće u roku od 30 dana od dana konstituisanja.
- (8) Saglasnost na poslovnik o radu Savjetodavnog vijeća daje Školski odbor.

VII ORGANIZACIJA CENTRA

Član 47.
(Osnovna i srednje škola Centra i internat-dom učenika)

- (1) Centar je odgojno-obrazovna ustanova koja obrazuje učenike u osnovnoj i srednjoj školi. Odgojno-obrazovni rad u Centru ostavlja se u skladu sa važećim zakonima o osnovnom i srednjem obrazovanju i važećim Nastavnim planovima i programima za osnovno i srednje obrazovanje.
- (2) Centar ima internat-dom učenika u koji su smješteni učenici iz cijele Bosne i Hercegovine na osnovu Rješenja o razvrstavanju djece i upućivanja nadležnih Centara za socijalni rad a u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti.
- (3) Rad Centra organizira se u četredesetnoj radnoj sedmici.

Član 48.

- (1) U Centru se realiziraju redovni nastavni planovi i programi prilagođeni slijepim i slabovidnim učenicima za koje se pripremaju nastavni sadržaji na Brajevom pismu, uvećanom tisku.
- (2) Učenici sa kombiniranim smetnjama rade prema prilagođenim nastavnim planovima i programima.
- (3) Učenici srednje škole obavljaju praktičnu nastavu u odgovarajućim ustanovama i u Centru.
- (4) U Centru se obavljaju i poslovi obrazovanja i odgoja, rehabilitacije, radnog osposobljavanja.
- (5) Odjeljenja u osnovnoj i srednjoj školi Centra formiraju se svake školske godine prema broju učenika a u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima za osnovno i srednje obrazovanje.

Član 49.

U osnovnoj i srednjoj školi obavljaju se sljedeći poslovi:

- a) rani tretman djece-individualni rad sa djetetom i porodicom,
- b) predškolski odgoj i osnovna škola,
- c) srednja škola,
- d) biblioteka,
- e) mobilna tiflo-pedagoška služba,
- f) pomoć pri izradi udžbenika, prilagodbe djece slijepe i slabovidne koja su uključena u druge škole.

Član 50.

U osnovnoj školi Centra se ostvaruje:

1. predškolski odgoj i obrazovanje,
2. opći odgoj i obrazovanje u devetogodišnjem trajanju. Za učenike sa kombiniranim smetnjama koji ne mogu pratiti redovan nastavni plan i program nastavni plan i program se prilagođava njihovim mogućnostima što čine učitelji/ce i predmetni nastavnici u saradnji sa stručnim timom škole i Nastavničkim vijećem.
3. priprema učenika za samostalan život i rad, učenje i savladavanje svakodnevnih vještina saradnja sa školama

Član 51.

U srednjoj školi se obrazuju učenici prema Nastavnim planovima i programima za zanimanja:

- paker proizvoda II stepen,
- paker proizvoda III stepen,
- telefonist III stepen,
- telefonski operater IV stepen,
- fizioterapeutski tehničar IV stepen,
- poslovni tajnik IV stepen.

Stručna služba Tiflo-pedagoška služba

Član 52.

U stručnoj službi/tiflo-pedagoškoj službi Centra su: tiflopedagog, psiholog, socijalni radnik, instruktor orijentacije i mobiliteta, defektolog tiflogolog.

Stručna služba radi u skladu sa programom koji donosi svake godine.

Stručna služba vrši procjenu mogućnosti djeteta njegovog funkcioniranja u školskom okruženju, mogućnosti savladavanja gradiva napredovanja, daje preporuke učiteljima i nastavnicima za savladavanje nastavnih sadržaja njihovo prilagođavanje što usvaja Nastavničko vijeće.

Stručna služba na zahtjev drugih škola koje imaju slijepe i slabovidne učenike pomaže pri olakšavanju, pripremanju nastavnih sadržaja i poučava nastavnike u drugim školama

Stručna služba uz saglasnost direktora usklađuje svoj rad sa novim spoznajama, zahtjevima učenika.

Rad na terenu obavlja mobilna tiflopedagoška služba.

Član 53.

Mobilna tiflo-pedagoška služba obavlja:

- rano otkrivanje i rani tretman slijepe i slabovidne djece i omladine,

Tiflopedagoška služba omogućava Centru da vrši reedukaciju slijepih i slabovidnih koji su doživjeli oštećenje vida u toku svog školovanja kao i resocijalizaciju i rehabilitaciju slijepih i slabovidnih osoba s ciljem da rehabilitanti steknu samopouzdanje, ovladaju svim vještinama korisnim u svakodnevnom

životu i profesionalnom radu te da se osposobe za ponovno obavljanje rada iz svoje profesije ili se prekvalifikuje za drugo primjereno zanimanje.

Biblioteka

Član 54.

U biblioteci Centra se nalaze knjige na Brajevom pismu u većanom tisku i na nosaču zvuka kao i ostale knjige i stručna literatura.

Biblioteka izdaje na korištenje knjige, časopise, udžbenike i ostala štiva učenicima i rehabilitantima, studentima koji studiraju na fakultetima u BiH, nastavnicima i stručnim saradnicima koji rade u procesu odgoja i obrazovanja slijepe i slabovidne djece i omladine.

Član 55.

Jedinica tehničkih i uslužnih poslova

U okviru ove organizacione jedinice nalazi se:

- zdravstvena služba,
- kuhinja, ekonomat, magazin,
- štamparija za brajevo pismo i uvećani tisak i studio za zvučnu tehniku,
- radionica za tiflo pomagala,
- internati sa vešerajem,
- tehnička radionica,
- kotlovnica- centralno grijanje,
- vozni park,
- održavanje čistoće i higijene unutaršnjeg i vanjskog prostora,
- uzgoj i održavanje biljaka i parkovnih prostora,
- obezbjeđenje i čuvanje objekata,
- portirnica.

Član 56.

Rad službe tehničkih i uslužnih poslova omogućava Centru nesmetan rad osnovne i srednje škole i internata-doma učenika, kuhinje, biblioteke, štamparije, prostorije za zdravstvene radnike/medicinske sestre.

VIII. UČENICI

Član 57.

(1) Opći uslovi za upis učenika u osnovu i srednju školu propisani su Zakonima o osnovnom odgoju i obrazovanju K/S i Zakonom o srednjem obrazovanju.

(2) Pored osnovnih općih uslova za upis potrebno je pribaviti i sljedeće dokumente:

- zahtjev općinskog ili kantonalnog centra za socijalni rad za upis učenika u osnovnu školu,
- nalaz i mišljenje stručne komisije za ocjenjivanje sposobnosti djeteta i preporuku za školovanje u Centru,
- Rješenje i zahtjev centra za socijalni rad za smještaj u internat Centra ukoliko učenik nije iz Kantona Sarajevo,
- ljekarsko uvjerenje da je dijete spremno za kolektivni život.

Ukoliko dijete dolazi sa završenim razredom druge osnovne škole roditelj, staratelj ili zakonski zastupnik je dužan uz zahtjev priložiti dokument o završenom razredu i prevodnicu koja se dostavlja službenim putem

Član 58.

(Status učenika)

- (1) Status učenika Centra stiče se upisom u osnovnu ili srednju školu Centra.
- (2) Redovni učenik ima pravo i obavezu da redovno pohađa nastavu i izvršava školske obaveze, da se ponaša u skladu sa školskim propisima i da se odgovorno odnosi prema imovini škole, drugim učenicima, nastavnicima i drugim radnicima Centra.
- (3) Upis u Centar vrši se u skladu sa kriterijima koje na prijedlog ministra utvrđuje Vlada.
- (4) Učenik može steći izuzetan status paralelno upisujući i neko drugo zanimanje u drugoj srednjoj školi, te steći drugo zanimanje polažući razliku predmeta u odnosu na nastavni plan i program po kojem se redovno obrazuje.
- (5) Razliku predmeta iz stava (4) ovog člana utvrđuje nastavničko vijeće škole u kojoj je učenik stekao izuzetan status, cijeneći podudarnost nastavnih planova i programa škole koju učenik redovno pohađa i škole u kojoj je stekao izuzetan status.

Član 59.

(Uslovi za upis redovnih učenika u srednju školu)

- (1) Učenici se upisuju u prvi razred srednje škole osnovu javnog konkursa koji se objavljuje najkasnije dva mjeseca prije početka školske godine, a u skladu sa Zakonom o srednjem obrazovanju.
- (2) Konkurs za upis redovnih učenika u prvi razred sadrži:
  - a) konačan broj kandidata po školama i zanimanjima i
  - b) kriterije za upis učenika u prvi razred koji obavezno reguliraju žalbeni postupak.
- (3) Elemente iz stava (2) ovog člana utvrđuje Vlada na prijedlog Ministarstva pri čemu će uzeti u obzir mišljenje udruženja poslodavaca i stanje na tržištu rada i isti se može mijenjati samo uz saglasnost Vlade.
- (4) Pravo upisa u prvi razred škole u statusu redovnog učenika imaju kandidati koji pored ostalih uslova iz ovog zakona ispunjavaju uslove da do kraja tekuće godine ne navršavaju 18 godina života.
- (5) Škola je dužna dostaviti izvještaj o upisu učenika u prvi (I)razred u roku od tri dana po okončanju upisa.
- (6) Za upis u srednju školu Centra potrebno je dostaviti: zahtjev učenika za upis, rješenje općinskog ili kantonalnog centra za socijalni rad za smještaj u internat ukoliko učenik nije iz kantona Sarajevo, rješenje o kategorizaciji o statusu slijepe ili slabovidne osobe.

Član 60.
(Vanredni učenici)

- (1) Prijem zahtjeva i upis vanrednih učenika za prekvalifikaciju, polaganje predmetnih, dopunskih, završnih i matorskih ispita će se vršiti najkasnije 45 dana prije početka svakog ispitnog roka, utvrđenog ovim zakonom i odgovarajućim pravilnikom.
- (2) Prijem zahtjeva za upis vanrednih učenika za polaganje razrednih ispita vršit će se najkasnije do 30. septembra tekuće školske godine.
- (3) Status vanrednog učenika stiče se upisom u Centar.
- (4) Izuzetno, redovni učenik, u toku školske godine može, konačnom odlukom nastavničkog vijeća, odnosno školskog odbora, promijeniti status u vanrednog kao alternativa najtežoj odgojno-disciplinskoj mjeri ili zaštita najboljeg interesa učenika i Centra.
- (5) Vanredni učenici obavezni su pohađati instruktivno-konsultativnu nastavu. Fond časova ove nastave za svaki predmet pojedinačno utvrđuje se odlukom nastavničkog vijeća u skladu sa relevantnošću predmeta za određeno zanimanje i u ukupnom zbiru ne može biti manji od 15 % fonda časova propisanog nastavnim planom i programom za predmete koje je kandidat obavezan polagati.
- (6) Centar organizira u toku školske godine tri redovna ispitna roka (januarsko-februarski, junski i augustovsko-septembarski ispitni rok), a po potrebi i jedan vanredni rok koji utvrđuje nastavničko vijeće o čemu najkasnije 15 dana prije početka ovog ispitnog roka obavještava Ministarstvo i Prosvjetnu inspekciju.
- (7) U slučajevima nepravilnosti polaganja ispita za vanredne učenike koje utvrdi nastavničko vijeće ili Prosvjetna inspekcija, direktor poništava ispit.
- (8) Bliže propise o upisu, organizaciji nastave i polaganju ispita za vanredne učenike donosi ministar.

Član 61.
(Učenici sa specijalnim statusom)

- (1) Redovni učenici u Centru mogu imati specijalni status.
- (2) Specijalni status iz stava (1) ovog člana mogu ostvariti učenici koji su proglašeni perspektivnim i vrhunskim sportistima, izuzetnim umjetničkim talentima i nadarenim učenicima s vrhunskim rezultatima na kantonalnom, federalnom, državnom ili međunarodnom takmičenju.
- (3) Centar dodjeljuje specijalni status na osnovu odluke Ministarstva kulture i sporta Kantona o proglašenju učenika perspektivnim ili vrhunskim sportistom, odnosno odluke Ministarstva o proglašenju učenika izuzetnim talentom i nadarenim učenikom, u skladu sa ostvarenim rezultatima.
- (4) Specijalni status se potvrđuje odlukom nastavničkog vijeća, a na osnovu kriterija koje donosi Vlada.
- (5) Na osnovu odluke iz stava (4) ovog člana, Centar će učenicima sa specijalnim statusom odobriti dugoročno ili kratkoročno odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima.
- (6) Centar će učenicima sa specijalnim statusom dati mogućnost da završe odgovarajući razred putem praćenja nastave i ocjenjivanja, odnosno organiziranjem instruktivno-konsultativne nastave i polaganja predmetnih ispita u toku školske godine.

Član 62.
(Prestanak statusa redovnog učenika)

- (1) Status redovnog učenika prestaje završetkom obrazovanja u Centru.
- (2) Status redovnog učenika u Centru za tekuću školsku godinu prestaje:
  - a) ispisivanjem iz Centra,
  - b) isključenjem iz Centra,
  - c) napuštanjem Centra i
  - d) promjenom statusa, ako redovni učenik, u toku školske godine konačnom odlukom nastavničkog vijeća, odnosno školskog odbora, promijeni status u vanrednog kao alternativa najtežoj odgojno-disciplinskoj mjeri ili zaštita najboljeg interesa učenika i Centra.

Član 63.
(Ispisivanje učenika)

- (1) Učenik se može ispisati iz Centra:
  - a) kada iz objektivnih razloga mora prekinuti obrazovanje,
  - b) kada prelazi u drugu srednju školu i
  - c) u drugim opravdanim slučajevima koje propisuje ministar.
- (2) Učenik iz stava (1) ovog člana može se ispisati iz Centra najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu.
- (3) Maloljetnog učenika ispisuju roditelji ili staratelji, a punoljetni učenik ispisuje se sam, uz obavezu Centra da pismeno obavijesti roditelja ili staratelja o ispisu učenika.
- (4) Pravo ispisa iz Centra, učenik koji ne nastavlja obrazovanje u drugoj školi, može koristiti najviše tri puta, nakon čega gubi pravo na redovno obrazovanje.
- (5) Centar ispisanim učenicima izdaje uvjerenje o uspjehu postignutom u toku školske godine do dana ispisa.

Član 64.
(Isključenje učenika)

- (1) Učenik se isključuje iz Centra kada:
  - a) neopravdano izostane s nastave duže od 30 nastavnih časova,
  - b) neopravdano izostane 25 nastavnih časova i učini teži disciplinski prekršaj ili
  - c) učini disciplinski prekršaj za koji je pravilima Centra predviđena mjera isključenja.
- (2) Učenik koji je isključen iz Centra može nastaviti školovanje u drugoj školi u skladu sa Zakonom.
- (3) Odluku o isključenju učenika iz stava (1) ovog člana donosi nastavničko vijeće.
- (4) Na odluku iz stava (3) ovog člana dopuštena je žalba u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke. Školski odbor je obavezan donijeti rješenje po žalbi u roku od sedam dana od dana prijema žalbe.

Član 65.
(Napuštanje Centra)

- (1) Smatra se da je učenik napustio Centar ukoliko u kontinuitetu izostane duže od dvije radne sedmice, a o razlogu izostanka Centar ne bude obaviješten.
- (2) Centar je obavezan pismenim putem obavijestiti roditelje ili staratelje učenika iz stava (1) ovog člana o kontinuiranom izostajanju učenika nakon izostajanja u trajanju od jedne radne sedmice.
- (3) Odluku o napuštanju Centra donosi nastavničko vijeće.
- (4) Na odluku iz stava (3) ovog člana dopuštena je žalba u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke. Školski odbor je obavezan donijeti rješenje po žalbi u roku od sedam dana od dana prijema žalbe.

Član 66.
(Praćenje razvoja učenika)

- (1) Centar obavezno u toku obrazovanja sistematično prati razvoj učenika, njegove sklonosti i sposobnosti i vrednuje rezultate njegovog rada.
- (2) Učenik koji iz zdravstvenih razloga ne može učestvovati u nekoj fizičkoj aktivnosti ili vježbi, ili ako bi takva vježba mogla ugroziti njegovo zdravlje, bit će privremeno ili trajno izuzet iz takvih aktivnosti.
- (3) Odluku o izuzimanju učenika iz određenih aktivnosti na period duži od dvije sedmice donijet će nastavničko vijeće škole na preporuku nadležne zdravstvene ustanove.

Član 67.
(Upisivanje klauzule na poledini svjedodžbe)

Učeniku kome je prestao status redovnog učenika zbog ispisa, isključenja, napuštanja Centra ili promjenom statusa, razrednik upisuje na poledini svjedodžbe klauzulu o ispisu, isključenju ili napuštanju, odnosno promjeni statusa.

Član 68.
(Ocjenjivanje učenika)

- (1) U Centru nastavnici/profesori vrednuju i ocjenjuju svakog učenika u smislu uspjeha u nastavi i napredovanja, kao i ponašanja i discipline.
- (2) Redovno ocjenjivanje je brojčano.
- (3) Brojčane ocjene su: odličan (5), vrlodobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).
- (4) Ocjenjivanje u Centru je javno i kontinuirano.
- (5) Prilikom ocjenjivanja u odjeljenjsku knjigu, uz brojčanu ocjenu upisuje se i datum.
- (6) Zaključna ocjena iz svakog predmeta pojedinačno se izvodi na polugodištu i na kraju nastavne, odnosno školske godine.
- (7) Učenici sa posebnim obrazovnim potrebama koji ne mogu biti ocijenjeni na redovan način izuzimaju se iz st. (2), (3), (4), (5) i (6) ovog člana. Ovi učenici ocjenjuju se u skladu sa stavom (1) ovog člana i skladu sa njihovim sposobnostima.
- (8) Učenici sa kombiniranim smetnjama koji pored sljepoće ili slabovidnosti imaju i intelektualne poteškoće dobijaju pismeni godišnji izvještaj koji opisuje rezultate učenika u odnosu na ciljeve iz plana, umjesto godišnje svjedodžbe sa ocjenama.
- (9) Bliži propis, odnosno kriterije o napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Član 69.
(Pedagoški karton)

- (1) Pedagoški karton svakog učenika vodi pedagoška služba, a formira se na osnovu mišljenja pedagoga, psihologa, razrednika, stručnih organa i opisuju napredovanje, sklonosti, posebne osobine i druge relevantne podatke o učeniku, na obrascu koji propisuje ministar uz zaštitu ličnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11 i 89/11).
- (2) Pri prelasku iz jedne škole u drugu, Centar je obavezan uz prevodnicu dostaviti i pedagoški karton školi u koju učenik prelazi.
- (3) Centar je obavezan, na zahtjev punoljetnog učenika ili roditelja, odnosno roditelja/staratelja učenika, omogućiti uvid u pedagoški karton ili isti izdati.

Član 70.
(Elementi zaključivanja ocjena i opšteg uspjeha)

- (1) Prilikom zaključivanja ocjena iz nastavnih predmeta, pored numeričkih ocjena koje je učenik imao tokom godine, uzima se u obzir i profesorova pedagoška procjena napredovanja, rada i zalaganja učenika, te ne predstavlja aritmetičku sredinu numeričkih ocjena.
- (2) Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključnih ocjena iz svih nastavnih predmeta na kraju oba polugodišta.
- (3) Za učenike upućene na popravni ispit, opći uspjeh se utvrđuje na način iz stava (2) ovog člana, nakon obavljenih ispita.
- (4) Nastavničko vijeće sredinom oba polugodišta analizira realizaciju nastavnog plana i programa, sa osvrtom na kontinuitet ocjenjivanja.

Član 71.
(Prigovor na zaključnu ocjenu)

- (1) Ocjenu iz nastavnih predmeta na kraju svakog polugodišta obavezno zaključuje i učenicima javno u odjeljenju saopštava predmetni nastavnik.
- (2) Učenik i njegovi roditelji, odnosno staratelji imaju pravo prigovora na zaključnu pojedinačnu ocjenu na kraju nastavne godine.
- (3) Prigovor se podnosi odjeljenjskom vijeću, u roku od dva dana od dana saopštavanja ocjene, u skladu sa stavom (1) ovog člana. Prigovorom se može tražiti i izuzeće predmetnog nastavnika u vezi sa stavom (7) ovog člana.
- (4) Odjeljenjsko vijeće obavezno je svaki prigovor na prvoj narednoj sjednici razmotriti i o istom

sačiniti mišljenje.

- (5) Odjeljenjsko vijeće odmah dostavlja prigovor i mišljenje nastavničkom vijeću na odlučivanje.
- (6) Nastavničko vijeće obavezno je da u roku od tri dana od dana dostavljanja prigovora i mišljenja iz stava (5) ovog člana donese odgovarajuću odluku.
- (7) Ako nastavničko vijeće donese odluku o usvajanju prigovora, koja podrazumijeva potrebu provjere znanja učenika, ono imenuje i komisiju za provjeru znanja.
- (8) Komisija iz stava (7) ovog člana obavezna je izvršiti provjeru znanja učenika u roku od dva dana od dana donošenja odluke.
- (9) Ocjena komisije je konačna.
- (10) Ako nastavničko vijeće donese odluku o odbijanju prigovora, ista je konačna.

Član 72. **(Opći uspjeh učenika)**

- (1) Učenik je ostvario pozitivan opći uspjeh na kraju polugodišta, odnosno na kraju školske godine, ukoliko niti iz jednog predmeta nema zaključnu ocjenu nedovoljan (1).
- (2) U svjedodžbe i druge dokumente u koje se upisuje opći uspjeh učenika, pored ocjene odličan, vrlodobar, dobar i dovoljan upisuje se i prosječna ocjena općeg uspjeha zaokružena na dvije decimale.
- (3) Nakon zaokruživanja prosječne ocjene u skladu sa stavom (2) ovog člana učenik je završio razred sa:
  - a) odličnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
  - b) vrlodobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu od 3,50 do 4,49;
  - c) dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu od 2,50 do 3,49;
  - d) dovoljnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu od 2,0 do 2,49.
- (4) Učenik nije završio razred ako na kraju školske godine ima jednu ili više zaključnih ocjena nedovoljan (1).

Član 73. **(Popravni ispit i ponavljanje razreda)**

- (1) Učenik koji na kraju nastavne godine ima jednu ili dvije zaključne ocjene nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit.
- (2) Učenik koji na kraju nastavne godine ima tri ili više zaključnih ocjena nedovoljan (1) upućuje se da ponovi razred, ukoliko ne gubi status redovnog učenika u skladu sa ovim Pravilima.

Član 74. **(Vladanje učenika)**

- (1) U Centru se ocjenjuje vladanje učenika.
- (2) Vladanje učenika ocjenjuje se na osnovu redovnosti pohađanja nastave i poštivanja učeničkih dužnosti propisanih pravilima Centra.
- (3) Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlodobro, dobro, zadovoljava i loše.
- (4) Ocjene iz vladanja utvrđuje odjeljenjsko, odnosno nastavničko vijeće na prijedlog razrednika, na kraju prvog polugodišta i na kraju nastavne godine.

Član 75. **(Završavanje dva razreda u toku jedne školske godine)**

- (1) Izuzetno, učeniku koji u prethodnom razredu ostvari odličan opći uspjeh sa prosječnom ocjenom 5,00 i ima primjerno vladanje može se na lični zahtjev, odnosno na zahtjev roditelja ili staratelja odobriti da završi dva razreda u toku jedne školske godine.
- (2) Odluku o zahtjevu iz stava (1) ovog člana donosi nastavničko vijeće Centra.

Član 76.
(Izdavanje javnih isprava)

- (1) Na osnovu podataka iz dokumentacije i evidencije Centra, Centar izdaje javne isprave.
- (2) Vjerodostojnost javne isprave potvrđuje se potpisom ovlaštenog lica i ovjerava pečatom.
- (3) Učeniku koji sa uspjehom završi razred, Centar izdaje svjedodžbu o završenom razredu.
- (4) Učeniku koji s uspjehom položi maturu/završni ispit, Centar izdaje odgovarajuću diplomu o završenoj osnovnoj i srednjoj školi.
- (5) Učeniku koji je polagao eksternu maturu izdaje se uvjerenje.

Član 77.
(Vođenje školske dokumentacije i evidencije)

- (1) Centar vodi dokumentaciju i evidenciju o obrazovno-odgojnoj djelatnosti.
- (2) Direktor nastavnici i stručni saradnici Škole obavezni su uredno i blagovremeno voditi dokumentaciju i evidenciju i odgovorni su za ažurnost njihovog vođenja.
- (3) Centar dužna je voditi jedinstvenu bazu podataka u elektronskoj formi.

Član 78.
(Vrsta i način vođenja evidencija)

- (1) Škola vodi evidenciju o:
  - a) učeniku;
  - b) uspjehu učenika;
  - c) odgojno-obrazovnom radu;
  - d) radnicima i
  - e) školskom inventaru.
- (2) Evidencija iz stava (1) vodi se u elektronskom i materijalnom obliku.
- (3) Za redovno vođenje evidencije i tačnost podataka odgovoran je direktor Centra.

Član 79.
(Informacioni sistem upravljanja u obrazovanju)

- (1) Evidencija u elektronskom obliku vodi se kroz Informacioni sistem upravljanja u obrazovanju (u daljem tekstu: EMIS), koji uspostavlja i kojim upravlja Ministarstvo, s ciljem efikasnog funkcionisanja odgojno-obrazovnog sistema.
- (2) EMIS je sistem za prikupljanje, obradu i generisanje statističkih izvještaja na nivou osnovnog i srednjeg obrazovanja s ciljem efikasnijeg upravljanja obrazovnim procesom i resursima u Kantonu, a sastoji se od dva nivoa baza podataka:
  - a) školska baza, za čiji rad je zadužena EMIS odgovorno lice u školi koja brine o njegovom funkcionisanju i
  - b) ministarska baza, za čiji rad je zadužena EMIS odgovorno lice u Ministarstvu.
- (3) Obrada ličnih podataka u EMIS sistemu vrši se uz korištenje obaveznih mjera tehničke zaštite, koje uključuju pohranu u bazu podataka i pristup serveru, preko mreže kontrolisane sa firewall-om.
- (4) Podaci o prenosu od udaljenih korisničkih računara do servera i obratno zaštićeni su od prisluškivanja i izmjene. Zaštita se provodi upotrebom kriptografije, upotrebom HTTPS.

Član 80.
(Način prikupljanja podataka za evidenciju - EMIS)

- (1) Lični podaci koji se obrađuju u EMIS-u potiču iz javnih isprava koje se pribavljaju po službenoj dužnosti ili ih dostavljaju roditelji/staratelji i radnici.
- (2) Izuzetno lični podaci koji se obrađuju u EMIS sistemu zavisno od prirode tih podataka mogu biti pribavljeni na propisanom obrascu EMIS, kao izjave i izjašnjenja roditelja/staratelja.
- (3) Na osnovu podataka unesenih u EMIS Centar izdaje javne isprave elektronskim putem.

Član 81.
(Vođenje evidencije)

- (1) Evidencija se vodi na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku latiničkim pismom u skladu sa zakonom.
- (2) Podaci u EMIS-U ažuriraju se na dan nastanka promjene, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Član 82.
(Rokovi čuvanja podataka)

- (1) Lični podaci iz evidencije o učenicima i podaci iz evidencije o uspjehu učenika koji se odnose na zaključne ocjene na kraju školske godine i rezultati na maturi/završnom ispitu čuvaju se trajno.
- (2) Svi ostali podaci čuvaju se deset godina.

Član 83.
(Duplikat svjedodžbi i diploma)

- (1) Na zahtjev učenika, njegovog roditelja, odnosno staratelja, Centar izdaje duplikat svjedodžbe/diplome na propisanom obrascu na osnovu podataka iz matične knjige, a u matičnoj knjizi se obavezno navodi djelovodni broj i datum izdavanja duplikata svjedodžbe.
- (2) Na duplikatu svjedodžbe/diplome obavezno se navodi da se radi o duplikatu, a na poleđini se stavlja djelovodni broj, datum izdavanja i pečat škole kojim se ovjerava potpis direktora.
- (3) Rok za izdavanje duplikata svjedodžbe je sedam dana od dana podnošenja zahtjeva pod uslovom da su u zahtjevu za izdavanje duplikata pored ličnih podataka navedeni i podaci o školskoj godini upisa i godinama pohađanja nastave u Centru.

Član 84.
(Priznanja, pohvale i nagrade)

Učeniku koji postiže izuzetne rezultate u obrazovno-odgojnom procesu, vannastavnim i drugim aktivnostima, Centar može dodjeljivati priznanja, pohvale i nagrade, pod uvjetima i na način utvrđen pravilnikom koji donosi školski odbor na prijedlog nastavničkog vijeća.

VIII. ODGOJNO – DISCIPLINSKE MJERE

Član 85.
(Prava i dužnosti učenika)

- (1) Učenici ostvaruju prava i dužnosti prema odredbama Zakona, ovih Pravila i ostalih normativnih akata Centra.
- (2) Centar je obavezan na početku svake školske godine upoznati učenike s njihovim pravima odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim Zakonom i ovim Pravilima.
- (3) Osnovna prava učenika su:
  - a) pravo na odgoj i obrazovanje,
  - b) jednako pravo pristupa i jednake mogućnosti učešća u obrazovanju,
  - c) pravo na osiguranje jednakih uslova i prilika za dalje obrazovanje,
  - d) pravo da na najbolji način razvija svoje urođene i potencijalne umne, fizičke i moralne sposobnosti,
  - e) pravo da pri bilo kojim pitanjima, koristi i u usmenom i u pismenom izražavanju bilo koji od zvaničnih jezika i zvaničnih pisama Bosne i Hercegovine,
  - f) u svim aktivnostima koje se tiču učenika od primarnog značaja su interesi učenika bez obzira ko ih provodi,
  - g) pravo da obrazovanje u školi bude usmjereno na razvoj ličnosti djeteta, razvoj mentalnih i fizičkih sposobnosti do krajnjih granica,

- h) pravo da bude zaštićen od bilo kakvog nehumanog, ponižavajućeg postupanja bilo od drugih učenika, nastavnog osoblja i drugih radnika Centra ili trećih lica koja borave u Centru,
- i) pravo da aktivno učestvuju u obrazovno-odgojnom procesu i redovno pohađaju nastavu svih oblika,
- j) pravo da predlažu i organizuju proces učenja/podučavanja,
- k) pravo na slobodu mišljenja,
- l) pravo da traže objašnjenja pojedinih dijelova nastavne jedinice ili nastavnih jedinica u cjelini,
- m) pravo na javnost ocjenjivanja i sudjelovanja u ocjenjivanju,
- n) pravo prigovora na zaključnu ocjenu na kraju školske godine,
- o) pravo da se osposobe za samostalno učenje,
- p) pravo da se redovno pripremaju za nastavu i da redovno i sistematski uče,
- q) pravo da aktivno učestvuju u vannastavnim aktivnostima,
- r) pravo da osnivaju društva, klubove, sekcije, izdaju listove, organizuju ekskurzije, izlete i sportska takmičenja,
- s) pravo da koriste i čuvaju opremu i inventar prema njihovoj namjeni,
- t) druga prava utvrđena Zakonom i normativnim aktima Centra.

(4) Osnovne dužnosti učenika su:

- a) da redovno pohađaju nastavu svih vrsta,
  - b) da se redovno pripremaju za nastavu,
  - c) da redovno i sistematski uče,
  - d) da se ponašaju u skladu s ovim Pravilima, Kućnim redom i drugim normativnim aktima Centra,
  - e) da redovno pravdaju izostanke sa nastave,
  - f) da izvršavaju odluke organa upravljanja i rukovođenja i stručnih organa Centra,
  - g) da na nastavu nose potrebne udžbenike i neophodan pribor,
  - h) poštuju ličnost drugih učenika, nastavnika i ostalih radnika u Centru i trećih lica koja borave u Centru,
  - i) da svojim radom i ponašanjem doprinose afirmaciji Centru i njegovom ugledu,
  - j) da su pristojno obučeni,
  - k) da rade na usvajanju znanja, vještina i ispravnih vrijednosnih stavova,
  - l) da prate sopstveni napredak,
  - m) da u postupku ocjenjivanja pokažu svoje stvarno znanje bez korištenja raznih oblika prepisivanja i drugih nedozvoljenih oblika pomoći i samopomoći,
  - n) da ne ometaju izvođenje nastave i ne napuštaju čas bez prethodnog odobrenja,
  - o) da paze i čuvaju školsku imovinu, učila, nastavna sredstva, opremu itd.,
  - p) da aktivno sudjeluju u radu sekcija, klubova, društava i drugih oblika vanastavnih aktivnosti,
  - q) da ispunjavaju i druge obaveze utvrđene Zakonom i normativnim aktima Centra.
- (5) Učenik Centra u ostvarivanju svojih prava ne smije ugrožavati prava drugih.

Član 86.

(Poštivanje prava i obaveza)

- (1) Učenici su dužni savjesno se pridržavati svojih prava i obaveza, te poštivati prava i obaveze drugih učenika, radnika i trećih lica utvrđenih ovim Pravilima, Kućnim redom i drugim aktima Centra.
- (2) Učeniku koji učini povredu učeničke dužnosti utvrđenu Zakonom, ovim Pravilima i drugim normativnim aktima, izriče se odgovarajuća odgojno-disciplinska mjera, koja se odnosi na školsku godinu za koju je izrečena i koja se u toku školske godine može i preinačiti.

Član 87.

(Postupnost izricanja mjera)

Odgojno-disciplinske mjere izriču se postupno osim kada se radi o teškoj povredi učeničkih dužnosti, o čemu odlučuje Nastavničko vijeće.

Član 88.
(Odgovornost učenika)

- (1) Učenik odgovara samo za povredu obaveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena Zakonom, ovim Pravilima i drugim opštim aktima Centra, a izuzetno i za drugu povredu koja nije predviđena navedenim aktima, ali je njenim činjenjem došlo do ugrožavanja života ili zdravlja trećih lica ili imovine Centra.
- (2) Učenik može odgovarati i materijalno za štetu koju je učinio namjerno ili iz krajnje nepažnje.
- (3) Izricanje odgojno-disciplinske mjere ne smije biti posljedica osvete, zastrašivanja, ponižavanja, zloupotrebe učenika ili povreda njegove ličnosti.
- (4) U jednom vođenom postupku može se izreći samo jedna odgojno-disciplinska mjera.
- (5) Zbog izrečene odgojno-disciplinske mjere učeniku se može uskratiti odlazak na izlet, ekskurziju i slično, o čemu odluku donosi Nastavničko vijeće.

Član 89.
(Utvrđivanje povrede učeničke dužnosti)

- (1) Odgojno - disciplinska mjera ima odgojni karakter i u pravilu se izriče učenicima za slučaj utvrđene povrede učeničkih dužnosti.
- (2) Prije izricanja odgojno-disciplinske mjere, nadležni organ imaće u vidu:
  - a) težinu povrede dužnosti i njene posljedice,
  - b) stepen odgovornosti učenika,
  - c) okolnosti pod kojima je povreda dužnosti učinjena,
  - d) dotadašnji rad i ponašanje učenika,
  - e) druge olakšavajuće i otežavajuće okolnosti.

Član 90.
(Lakše povrede učeničkih dužnosti)

Lakše povrede učeničkih dužnosti su:

- a) nenamjerno zakašnjanje na nastavu,
- b) neopravdano napuštanje nastave,
- c) nepridržavanje pravila kućnog reda u manjem obimu,
- d) neredovno nošenje Školskog pribora i opreme,
- e) nemaran odnos prema učenju i radu u lakšem obliku,
- f) stvaranje loših odnosa između učenika,
- g) ometanje drugih učenika u učenju i praćenju nastave,
- h) ometanje nastavnika za vrijeme izvođenja nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, pričanje, dovikivanje, okretanje, šaptanje učeniku koji odgovara,
- i) lakše remećenje reda u svom ili drugom odjeljenju,
- j) lakše remećenje reda na javnim mjestima,
- k) nekorektno ponašanje prema učenicima u odjeljenju,
- l) poticanja drugih učenika na negativno i neprihvatljivo ponašanje,
- m) uništavanje i oštećivanje školske i druge imovine u manjem obimu,
- n) društveno i socijalno neprihvatljivo ponašanje i loše postupanje izvan Centra,
- o) vrijeđanje ugleda nastavnika, učenika i ostalih radnika Centra u lakšem obliku,
- p) u svojstvu dežurnog učenika – redara ne obavještava nastavnike o odsustvu učenika i ne izvršava predviđene obaveze koje ima dežurni učenik-redar,
- q) u svojstvu dežurnog učenika – redara ne prijavljuje svako oštećenje školske ili lične imovine i ne prijavi prije početka nastave uočene nedostatke dežurnom nastavniku ili razredniku,
- r) i druge povrede utvrđene odlukama organa Centra i drugim aktima.

Član 91.
(Teže povrede učeničkih dužnosti)

U toku školske godine učeniku se izriču odgojno-disciplinske mjere za učinjene teže povrede učeničkih dužnosti kao što su:

- a) neopravdano izostajanje sa nastave u obimu koji je propisan posebnim aktom ministra,
- b) prepravka podataka u svjedočanstvu, diplomi, đlačkoj knjižici i drugim javnim ispravama koje izdaje Centar,
- c) dopisivanje podataka u evidenciji Centra,
- d) krađa imovine Centra, preduzeća, ustanove, učenika ili nastavnika, odnosno radnika Centra,
- e) konzumiranje, podsticanje na konzumiranje, odnosno pomaganje učeniku u upotrebi alkohola ili narkotika,
- f) izazivanje, odnosno učestvovanje u tuči u prostorijama i dvorištima Centra, na praktičnoj nastavi, na ekskurziji ili izletu, te tokom realizacije drugih nastavnih i vannastavnih aktivnosti,
- g) posjedovanje oružja ili hladnog oruđa u prostorijama i dvorištu Centra, na praktičnoj nastavi, na ekskurziji ili izletu, te tokom realizacije drugih nastavnih i vannastavnih aktivnosti,
- h) izazivanje nacionalne, etničke, rasne ili vjerske netrpeljivosti,
- i) zloupotreba korištenja mobilnih telefona i drugih sredstava komunikacije kojima se ometa nastava,
- j) nemaran odnos prema radu, učenju i aktivnostima u školi,
- k) neprimjeren odnos prema drugim učenicima, nastavnicima i drugim radnicima i školskoj imovini,
- l) namjerno uništavanje pedagoške dokumentacije,
- m) zakašnavanje na nastavu koje se neopravdano ponavlja,
- n) javno odbijanje izvršenja naloga direktora i nastavnika,
- o) nedolično ponašanje na ulici i javnom mjestu,
- p) drsko i nepristojno ponašanje prema učenicima, nastavnicima ostalim radnicima i trećim licima,
- q) nanošenje težih tjelesnih povreda učeniku, nastavniku ili drugom radniku, a težina tjelesne povrede se utvrđuje na osnovu lješkarskog nalaza,
- r) ugrožavanje sigurnosti učenika, nastavnika, i drugih radnika i građana,
- s) namjerno nanošenje materijalne štete Centru u većem obimu ili vrijednosti uništavanju školskog inventara i opreme,
- t) netačno davanje podataka o sebi u cilju obmane,
- u) pušenje u školi i školskom dvorištu,
- v) dolazak u školu u alkoholiziranom stanju i pod djejtvom narkotika,
- w) nepoštivanje odluka organa Škole,
- x) korištenje pejdžera, mobilnog telefona, vokmena i drugih sredstava komunikacije i laserske tehnike u školi, za vrijeme časa i nakon ranijeg upozorenja nastavnika, na način da se javi na poziv, uključi zvučne tonove telefona, snima aparatom ili kamerom učenike ili nastavnike u razredu, snima tok časa i slično,
- y) snimanje kamerom ili mobitelom ili na drugi način bez pristanka učenika, nastavnika, ili drugih radnika Škole, s namjerom da se vrijeđa, ismijava ili izlaže poruzi drugi učenik, nastavnik ili uposlenik Škole ili prenošenje takvog snimka trećim licima,
- z) ozbiljni prekršaj učinjeni protiv estetskog i higijenskog izgleda školske sredine i školske opreme,
- aa) unošenje predmeta i stvari u Školu koji mogu ugroziti zdravlje i bezbjednost osoblja i učenika škole,
- bb) dovođenje u Školu nepoznatih osoba koje mogu narušavati red i prouzrokovati opasnost za učenike, uposlenike i treća lica koja se nalaze u školi te nanijeti štetu imovini škole,
- cc) prepravljavanje podataka na ispričnicama ili lješkarskim uvjerenjima,
- dd) lažno dojavljivanje postavljanja minsko eksplozivnih sredstava, pomaganje, učešće u navedenim radnjama, te iniciranje lažne dojave i uzbunjivanja,
- ee) bacanje hrane, predmeta i stvari kroz prozor, u dvorište i na ulicu,
- ff) narušavanje dostojanstva ličnosti nastavnika, odgajatelja, osoblja škole i učenika,
- gg) učešće u kolektivnom bježanju sa časa,
- hh) upotreba mobilnog telefona, elektronskog uređaja i drugog sredstva u svrhu kojom se ugrožavaju prava drugih ili u svrhu prevare u postupku ocjenjivanja,

- ii) neopravdano odlaženje sa nastavnog sata,
- jj) javno odbijanje izvršenja dužnosti i odgovornosti koje ima učenik,
- kk) dozivanje i razgovor sa prozora učionice sa drugim osobama na ulici ili u dvorištu,
- ll) bezrazložno aktiviranje protivpožarnog aparata,
- mm) učestvovanje u presretanju učenika Škole i iznuđivanju novca i ličnih stvari,
- nn) krajnje nemaran odnos prema radu,
- oo) kontinuirano ponavljanje lakših povreda,
- pp) druge povrede utvrđene odlukama organa Škole i drugim aktima.

Član 92. **(Odgojno-disciplinske mjere za povrede)**

Odgojno-disciplinske mjere za lakše i teže povrede su:

- a) ukor razrednika, što povlači ocjenu iz vladanja "vrlodobro",
- b) ukor odjeljenjskog vijeća, što povlači ocjenu iz vladanja "dobro",
- c) ukor direktora, što povlači ocjenu iz vladanja "zadovoljava",
- d) ukor nastavničkog vijeća, što povlači ocjenu iz vladanja "loše",
- e) privremeno udaljšavanje iz nastavnog procesa;
- f) isključenje iz Centra.

Član 93. **(Izricanje mjera za lakše povrede)**

Odgojno-disciplinske mjere *Ukor razrednika* i *Ukor odjeljenjskog vijeća* izriču se učeniku za lakše povrede dužnosti bez vođenja postupka iz ovih Pravila.

Član 94. **(Ukor razrednika)**

- (1) Odgojno disciplinska mjera *Ukor razrednika* izriče se učeniku za povredu dužnosti iz člana 93. ovih Pravila, kao i za učinjenih od 6 do 10 neopravdanih izostanaka.
- (2) Odgojno-disciplinsku mjeru iz ovog člana izriče razrednik, o istoj upoznaje učenika i odjeljenje na prvom sastanku odjeljenske zajednice, a roditelja/staratelja na prvom roditeljskom sastanku, odnosno pismeno obavijesti u njegovom odsustvu.
- (3) Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, ublažavanju i ukidanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, uključujući ocjenu iz vladanja koju ista povlači, kao i nadoknadi materijalne štete utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar.

Član 95. **(Ukor Odjeljenjskog vijeća)**

- (1) Odgojno-disciplinska mjera *Ukor odjeljenjskog vijeća* izriče se za lakše povrede dužnosti učenika iz člana 89. ovih Pravila, kao i za učinjenih od 11 do 19 neopravdanih izostanaka.
- (2) Odgojno-disciplinsku mjeru iz ovog člana odjeljenjsko vijeće izriče većinom glasova ukupnog broja članova.
- (3) O izrečenoj odgojno-disciplinskoj mjeru iz ovog člana razrednik upoznaje učenika i odjeljenje na prvom sastanku odjeljenske zajednice, a roditelja/staratelja na prvom roditeljskom sastanku, odnosno aktom obavijesti u njegovom odsustvu.
- (4) Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, ublažavanju i ukidanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, uključujući ocjenu iz vladanja koju ista povlači, kao i nadoknadi materijalne štete utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar

Član 96.
(Ukor direktora)

- (1) Odgojno-disciplinska mjera *Ukor direktora* izriče se za teže povrede dužnosti učenika iz člana 90. ovih Pravila, kao i za učinjenih od 20 do 25 neopravdanih izostanaka.
- (2) O izrečenoj odgojno-disciplinskoj mjeri *Ukor direktora* razrednik upoznaje učenika i odjeljenje na prvom sastanku odjeljenjske zajednice, a roditelja/staratelja na prvom roditeljskom sastanku, odnosno pismeno obavijesti u njegovom odsustvu.
- (3) Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, ublažavanju i ukidanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, uključujući ocjenu iz vladanja koju ista povlači, kao i nadoknadi materijalne štete utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar

Član 97.
(Evidentiranje odgojno disciplinskih mjera)

- (1) Odgojno-disciplinske mjere *Ukor razrednika*, *Ukor Odjeljenjskog vijeća* i *Ukor direktora* evidentiraju se u odjeljenjske knjige.

Član 98.
(Ukor Nastavničkog vijeća)

- (1) *Odgojno disciplinske mjere Ukor Nastavničkog vijeća*, *privremeno udaljavanje iz nastavnog procesa* i *Isključenje iz škole* izriče Nastavničko vijeće posebnim rješenjem, nakon sprovedenog postupka i utvrđene odgovornosti, a rješenje dostavlja učeniku, odnosno njegovom roditelju ili staratelju.
- (2) Odgojno disciplinska mjera *Ukor Nastavničkog vijeća* izriče se za teže povrede učeničke dužnosti iz člana 90. ovih Pravila ili za ostvarenih 31 i više neopravdanih izostanaka.
- (3) Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, ublažavanju i ukidanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, uključujući ocjenu iz vladanja koju ista povlači, kao i nadoknadi materijalne štete utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar

Član 99.
(Privremeno udaljavanje iz nastavnog procesa)

- (1) *Odgojno disciplinsku mjeru Privremeno udaljavanje iz nastavnog procesa* izriče Nastavničko vijeće posebnim rješenjem nakon sprovedenog postupka i utvrđene odgovornosti i udaljavanje ne može trajati duže od 15 dana od dana donošenja Rješenja.
- (2) Rješenje se dostavlja učeniku, odnosno njegovom roditelju ili staratelju.
- (3) Za vrijeme izrečene mjere Privremenog udaljavanja iz nastavnog procesa učenik je dužan da se svaki dana javi pedagogu, psihologu ili socijalnom radniku Škole na razgovor.
- (4) Odgojno disciplinska mjera *Privremeno udaljavanje iz nastavnog procesa* izriče se za teže povrede učeničke dužnosti.
- (5) Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, ublažavanju i ukidanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, uključujući ocjenu iz vladanja koju ista povlači, kao i nadoknadi materijalne štete utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar.

Član 100.
(Isključenje iz Centra)

- (1) Odgojno disciplinska mjera *Isključenje iz škole* izriče se kada učenik:
  - a) neopravdano izostane s nastave duže od 30 nastavnih časova,
  - b) neopravdano izostane 25 nastavnih časova i učini teži disciplinski prekršaj iz člana 90. ovih Pravila,
  - c) učini disciplinski prekršaj za koji je ovim Pravilima predviđena mjera isključenja:
    - a) prepravi podatke u svjedočanstvu, diplomu, učeničkoj knjižici i drugim javnim ispravama koje izdaje Centar,
    - b) namjerno uništi pedagošku dokumentaciju Centra,

- c) pričinu veću materijalnu štetu Centru, preduzeću, ustanovi, učenicima ili nastavnicima, odnosno radnicima,
  - d) posjeduje ili upotrijebi oružje ili hladno oruđe i istim nanese povredu drugom licu u prostorijama i dvorištu, na ekskurziji ili izletu, te tokom realizacije drugih nastavnih i vannastavnih aktivnosti,
  - e) konzumira, podstrekava na konzumiranje, odnosno pomaže učeniku u upotrebi alkohola ili narkotika,
  - f) izaziva nacionalnu, etničku ili vjersku netrpeljivost u težem obliku,
  - g) snima kamerom ili mobitelom ili na drugi način bez pristanka učenika, nastavnika, ili drugih radnika s namjerom da se vrijeđa, ismijava ili izlaže poruzi drugi učenik, nastavnik, ili radnik Centra ili prenošenje takvog snimka trećim licima,
  - h) ponovo učini težu povredu za koju je učeniku već izrečena odgojno - disciplinska mjera za učinjenu težu povredu,
  - i) izvrši krivično djelo za koje je potvrđena optužnica.
- (2) Na rješenje o izricanju odgojno-disciplinske mjere iz stava (1) ovog člana, učenik, odnosno njegov roditelj ili staratelj može izjaviti žalbu Školskom odboru u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja. Odluku o isključenju učenika iz stava (1) ovog člana donosi nastavničko vijeće.
- (3) Školski odbor je obavezan donijeti rješenje po žalbi u roku od sedam dana od dana prijema žalbe.
- (4) Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, ublažavanju i ukidanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, uključujući ocjenu iz vladanja koju ista povlači, kao i nadoknadi materijalne štete utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar

Član 101. **(Odlučivanje po žalbi)**

U odlučivanju po žalbi na Rješenje Nastavničkog vijeća Ukora nastavnčkog vijeća i Privremene mjere udaljevanja iz nastavnog procesa, Školski odbor može donijeti odluku kojom:

- a) odbacuje žalbu kao nedopuštenu, neurednu ili neblagovremenu i potvrđuje odluku Nastavničkog vijeća,
- b) odbija žalbu kao neosnovanu i potvrđuje odluku Nastavničkog vijeća,
- c) prihvata žalbu kao osnovanu i vraća istu na ponovni postupak Nastavničkom vijeću,
- d) prihvata žalbu i preinačuje odluku Nastavničkog vijeća i primjenjuje drugu disciplinsku mjeru koju smatra primjerenom.

Član 102. **(Odluka Školskog odbora)**

- (1) Školski odbor je obavezan donijeti odluku u roku od osam dana od dana prijema žalbe.
- (2) Odluka školskog odbora je konačna i na istu nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Član 103. **(Pohađanje nastave nakon izricanja mjere isključenje iz škole)**

Učeniku kojem je izrečena disciplinska mjera isključenja iz Centra, a koji svojim ponašanjem ne ugrožava lica ni imovinu, Centar je obavezan omogućiti pohađanje nastave i nakon izricanja mjere sve dok odluka ne postane konačna.

Član 104. **(Odlaganje izvršenja mjere isključenje iz škole)**

- (1) Školski odbor može odložiti izvršenje mjere isključenje iz Centra, ako smatra da još nisu iscrpljene sve pedagoške mjere, za određeno vrijeme koje ne može biti kraće od dva mjeseca, računajući od dana izricanja pomenute mjere.

- (2) Smatraće se da ova mjera nije ni učinjena ako se učenik u vremenu za koje je odloženo izvršenje te mjere popravi u učenju i vladanju i ne učini novu povredu dužnosti.

Član 105.
(Izricanje odgojno-disciplinskih mjera)

- (1) Učeniku koji neopravdano izostane sa nastave izriče se odgovarajuća odgojno-disciplinska mjera, koja sobom povlači snižavanje ocjene iz vladanja učenika.
  - a) od 6 do 10 neopravdanih časova izriče se ukor razrednika - vladanje vrlo dobro,
  - b) od 11 do 19 neopravdanih časova izriče se ukor odjeljenjskog vijeća - vladanje dobro,
  - c) od 20 do 25 neopravdanih časova izriče se ukor direktora - vladanje zadovoljava
  - d) od 25 do 30 neopravdanih časova izriče se ukor Nastavničkog vijeća - vladanje loše,
  - e) 31 i više neopravdanih izostanaka - isključenje iz Centra.
- (2) Odgojno- disciplinska mjera odnosi se na školsku godinu za koju je izrečena, a u toku školske godine može se preinačiti.
- (3) Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, ublažavanju i ukidanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, uključujući ocjenu iz vladanja koju ista povlači, kao i nadoknadi materijalne štete utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar.

Član 106.
(Postupak za utvrđivanje odgovornosti učenika)

- (1) Sve radnje u postupku utvrđivanja odgovornosti učenika su hitne.
- (2) Svaki učenik i uposlenik Centra ima pravo i dužnost da podnese prijavu o učinjenoj povredi dežurnom nastavniku, razredniku, ili licu koga ovlasti direktor.

Član 107.
(Pokretanje postupka)

- (1) Razrednik je dužan pokrenuti postupak u roku od tri dana od dana kada sazna za učinjenu povredu učeničke dužnosti.
- (2) Učenik koji je učinio povredu dužnosti učenika, dužan je razredniku dostaviti pismeno izjašnjenje koje se obavezno protokoliše.
- (3) Učenik koji je učinio povredu učeničke dužnosti za koju je utvrđena odgojno - disciplinska mjera Privremeno udaljavanje iz nastavnog procesa i *Isključenje iz škole* mora biti saslušan.

Član 108.
(Prijedlog za pokretanje odgojno-disciplinske mjere)

- (1) Prijedlog za izricanje odgojno - disciplinske mjere zbog teže povrede učeničke dužnosti podnosi se u pismenoj formi.
- (2) U prijedlogu se moraju opisati mjesto, vrijeme i način počinjenja povrede dužnosti, neispunjavanja obaveza ili nasilničkog ponašanja.
- (3) Razrednik je dužan pored pismenog izjašnjenja koje daje učenik pribaviti pismeno ili usmeno izjašnjenje o događaju i od svjedoka.
- (4) O svim sprovedenim radnjama razrednik obavezno vodi zapisnik.

Član 109.
(Nadležnost Odjeljenjskog vijeća)

- (1) Razrednik saziva sjednicu Odjeljenjskog vijeća, prezentira utvrđene činjenice i iznosi olakšavajuće okolnosti koje idu u prilog učenika.
- (2) Nakon razmatranja Odjeljenjsko vijeće može postupak obustaviti, izreći ili predložiti mjeru.
- (3) Podaci o svim provedenim radnjama unose se u zapisnik Odjeljenjskog vijeća.

- (4) O pokretanju disciplinskog postupka za učinjenu težu povredu dužnosti, obavještavaju se roditelji, odnosno staratelj učenika pismenim putem ili na drugi adekvatan **način roditeljski sastanak**, telefonski poziv, i sl..

Član 110.
(Zastara vođenja postupka)

- (1) Postupak za utvrđivanje odgovornosti učenika ne može se pokrenuti ni voditi po isteku roka od šest mjeseci od dana kada je učinjena povreda dužnosti učenika.
- (2) Na pokretanje i vođenje postupka i donošenje rješenja o odgojno - disciplinskoj mjeri primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku.

Član 111.
(Ublažavanje ili ukidanje izrečene odgojno-disciplinske mjere)

- (1) Organi koji su ovlašteni za donošenje i izvršenje odgojno-disciplinske mjere dužni su nakon izrečene mjere pratiti uspjeh i ponašanje učenika i svojom aktivnosti nastojati da učenik ispravno shvati smisao izrečene mjere.
- (2) Prijedlog za ublažavanje ili ukidanje mjere može pokrenuti učenik odnosno roditelj ili staratelj, razrednik, predmetni nastavnik, odjeljenjsko vijeće ili organ koji je izrekao odgojno-disciplinsku mjeru.
- (3) Po zahtjevu za ublažavanje ili ukidanje izrečene odgojno-disciplinske mjere, odlučuje organ koji je izrekao pravosnažnu disciplinsku mjeru najkasnije u roku 15 dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Organ koji je izrekao mjeru može, ako ocijeni da je izrečena mjera imala ispravan učinak na učenika i postigla željenu svrhu donijeti odluku o ublažavanju ili ukidanju izrečene mjere.

Član 112.
(Izostanci sa nastave-opravljanje)

- (1) Za izostajanje sa nastave roditelj ili staratelj učenika dužan je dostaviti opravdanje.
- (2) Ako roditelj odnosno staratelj učenika ne dostave odgovarajuće opravdanje u roku od sedam dana od dana izostajanja, a najkasnije do kraja tekuće sedmice za pravdanje časova iz prethodne sedmice, takvi izostanci se smatraju neopravdanim, osim u slučaju dužeg bolovanja o kojem je informisan razrednik, a koje se dokazuje na osnovu nalaza ljekara ili bolnice.

Član 113.
(Pravdanje izostanaka sa nastave)

- (1) Izostanci sa nastave pravdaju se pismenim ljekarskim uvjerenjem kada je u pitanju bolest koja traje duže od tri dana uzastopno, kada je u pitanju određena društvena obaveza, pravdanje se vrši predočenjem poziva.
- (2) Usmeno pravdanje od roditelja se vrši kada je u pitanju neki privatni opravdani izostanak ili neki drugi razlog samo do tri dana uzastopno.
- (3) Izostanke pravda razrednik, a ukoliko su ovakva pravdanja učestala razrednik može da traži dodatna uvjerenja ili da pravdanje ne prihvati.

Član 114.
(Nadležnost razrednika i Nastavničkog vijeća za pravdanje izostanaka)

Izostanak do tri dana odobrava razrednik, do sedam dana direktor, a preko sedam dana Nastavničko vijeće škole, cijeneći opravdanost razloga za odsustvovanje sa nastave i blagovremenost najave.

Član 115.
(Nadoknada materijalne štete)

- (1) Učenik koji namjerno ili iz krajnje nepažnje prouzrokuje materijalnu štetu školi dužan je da je nadoknadi.
- (2) Ako štetu prouzrokuje više učenika, svaki učenik je odgovoran za dio štete koju je prouzrokovao.
- (3) Ako se ne može pouzdano utvrditi pojedinačno učešće svakog učenika u šteti, smatra se da su svi učenici podjednako odgovorni za štetu i nadoknađuju je solidarno.

Član 116.
(Utvrđivanje štete)

- (1) Utvrđivanje postojanja štete i materijalne odgovornosti vrši se uporedo sa vođenjem disciplinskog postupka organa koji vodi disciplinski postupak.
- (2) Visina štete utvrđuje se na osnovu cjenovnika ili knjigovodstvene vrijednosti ili procjenjivanjem.

Član 117.
(Plaćanje naknade štete)

- (1) Roditelj/staratelj ili Učenik se može žaliti na visinu plaćanja naknade štete, a žalbu podnosi Školskom odboru u roku tri dana od dana utvrđivanja odgovornosti za štetu.
- (2) Učenik može biti oslobođen od plaćanja naknade štete u cjelini ili djelimično samo u slučaju da bi plaćanjem naknade štete porodica učenika bila dovedena u tešku situaciju ili ako zbog teške situacije nije u mogućnosti da plati štetu.
- (3) Odluku o oslobađanju učenika od plaćanja za učinjenu štetu donosi Školski odbor po uloženoj molbi učenika.

Član 118.
(Primjena Pravilnika)

Odredbe ovih Pravila od člana 84 -116 . primjenjivat će se do donošenja pravilnika o odgojno-disciplinskim mjerama za učenike, koji donosi ministar.

IX. RADNICI ŠKOLE

Član 119.
(Radnici)

Radnici u Centru su nastavnici, stručni i drugi saradnici, administrativno-finansijsko, pomoćno i tehničko osoblje i drugi radnici kako je to propisano pedagoškim standardima i normativima.

Član 120.
(Profil i stručna sprema nastavnika)

- (1) Nastavnik u Centru je lice koje realizira nastavi plan i program i kojem je prvenstveni zadatak obrazovanje i odgoj učenika.
- (2) Profil i stručna sprema nastavnika u Centru utvrđuje se nastavnim planom i programom za svaki predmet pojedinačno, a profil i stručna sprema svih ostalih radnika utvrđuju se pedagoškim standardima i normativima.
- (3) Općeobrazovnu, stručno-teorijsku, praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada, u skladu sa stavom (2) ovog člana, u školi izvode lica:
  - a) sa završenim najmanje VII stepenom stručne spreme, sa zvanjem profesora, ili završenim drugim fakultetom i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta i
  - b) sa završenim I, II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom

grupom predmeta.

- (4) Praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada u Školi izvode i nastavnici sa završenim VII, odnosno VI stepenom stručne spreme, u skladu sa nastavnim planom i programom, majstori, poslovođe, specijalisti instruktori sa završenim najmanje V stepenom stručne spreme i sa pet godina radnog iskustva u struci i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta.
- (5) Ako se praktična i nastava u okviru laboratorijskog rada realizira u privrednim ili drugim organizacijama, ugovorom Centra sa tom organizacijom se određuju lica zadužena za praćenje, realizaciju i ocjenjivanje učenika iz predmeta praktične nastave.
- (6) Na profil i stručnu spremu lica koja su ugovorom iz stava (5) ovog člana određena za ocjenjivanje učenika analogno se primjenjuju stav (3) i (4) ovog člana.
- (7) Za učenike sa dodatnim obrazovnim potrebama općeobrazovne predmete u Centru predaju nastavnici i defektolozi, defektolozi tiflolozi odgovarajućeg profila i stručne spreme u skladu sa nastavnim planom i programom.
- (8) Za učestvovanje u obrazovno-odgojnom radu i obavljanju poslova pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, Centar može imati stručnog saradnika u nastavi, u skladu sa pedagoškim standardima i nastavnim planom i programom.

Član 121.

(Priprema i stručno usavršavanje)

- (1) Nastavnik u Centru ima slobodu u pedagoškom radu i poučavanju u okvirima utvrđenim nastavnim planom i programom i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima.
- (2) Nastavnik ima obavezu da se uredno priprema za organizaciju i obavljanje neposrednog obrazovno-odgojnog rada, za nastavni sat, odnosno nastavnu jedinicu.
- (3) Nastavnik je obavezan svake druge školske godine realizirati ogledni čas.
- (4) Nastavnici, stručni i drugi saradnici obavezni su da se stručno usavršavaju i kontinuirano educiraju u toku cijelog radnog vijeka, s ciljem kvalitetnog praćenja, podsticanja i pomaganja u obrazovanju i razvoju učenika i obavljanja drugih poslova utvrđenih relevantnim propisima.
- (5) Pravilnik o stručnom usavršavanju donosi ministar.

Član 122.

(Udruživanje nastavnika, odgajatelja i stručnih saradnika)

Nastavnici i stručni saradnici Centra mogu se udruživati u stručne aktive i udruženja na nivou škole i višim nivoima, s ciljem unapređenja rada, edukacije i saradnje na domaćem i međunarodnom planu.

Član 123.

(Ostali radnici)

- (1) Ostali radnici u Centru su: stručni saradnici u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika, stručni saradnici za pravne i ekonomske poslove i ostalo osoblje.
- (2) Stručni saradnici u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika su: tiflopedagog/pedagog/pedagog-psiholog, psiholog, socijalni radnik, bibliotekar, defektolog/defektologtiflolog, instruktor orijentaciji i mobiliteta, rukovalac nastavnom tehnikom-programer i koordinator praktične nastave.
- (3) Stručni saradnici za pravne i ekonomske poslove u Centru su: sekretar i rukovodilac računovodstva.
- (4) U ostalo osoblje spadaju radnici tehničko-higijenske službe i radnici na koje Centar ima pravo po pedagoškim standardima i normativima, zavisno o specifičnostima uvjeta rada. Ovo osoblje je administrativno-tehnička podrška funkcioniranju Centra u cjelini.
- (5) Broj ostalih radnika i njihov profil i stručna sprema, propisani su pedagoškim standardima i normativima za osnovno i srednje obrazovanje.

Član 124.
(Način upošljavanja)

- (1) Nastavnici, stručni i drugi saradnici i drugi radnici definiraju radni angažman ugovorom o radu.
- (2) Nastavnici, stručni i drugi saradnici i drugi radnici upošljavaju se preuzimanjem nastavnika, stručnih saradnika i drugih radnika iz drugih škola sa spiska radnika za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba za osnovne i srednje škole koji se vodi u Ministarstvu, odnosno, na osnovu javnog konkursa koji raspisuje školski odbor.
- (3) Ukoliko u Centru postoji upražnjeno radno mjesto, Centar je dužan prvo preuzeti lice sa spiska radnika za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba iz stava (1) ovog člana, koje ispunjava sve opće i posebne uvjete za to radno mjesto.
- (4) Ukoliko se popunjavanje upražnjelog radnog mjesta u skladu sa stavom (2) ovog člana ne može realizirati, upražnjeno mjesto oglašava se putem javnog konkursa, koji se provodi u skladu sa relevantnim propisima kojima se regulira upošljavanje.
- (5) Prilikom ponude upošljavanja i izbora radnika primjenjivat će se odredbe člana 7. Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini.
- (6) Prilikom upošljavanja nastavnika islamske vjeronauke u Školi, radnici moraju imati saglasnost vjerske zajednice.

Član 125.
(Radnici za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba)

- (1) Pravo na evidentiranje u spisak radnika za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba imaju radnici koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme u okviru svog profila i stručne spreme.
- (2) Pravilnik kojim se definiraju kriteriji za proglašavanje radnika za čijim je radom djelimično ili potpuno prestala potreba, te uvjete preuzimanja radnika iz jedne škole u drugu donosi ministar uz konsultacije sa sindikatom.

Član 126.
(Privremeno angažiranje)

Radnici u Centru u hitnim, odnosno vanrednim slučajevima, mogu biti angažirani na određeni vremenski period, koji ne može biti duži od šest mjeseci, pod uvjetom da se upražnjeno radno mjesto ne može popuniti u skladu sa članom 123. Pravila.

Član 127.
(Ljekarski pregled)

- (1) Svaki radnik Centra prije početka školske godine obavezan je obaviti sistematski ljekarski pregled u zdravstvenoj ustanovi kao javnoj ustanovi i uvjerenje o ljekarskom pregledu dostaviti u Centar. Sadržaj sistematskog ljekarskog pregleda propisuje ministar uz pribavljanje mišljenja Ministarstva zdravstva Kantona.
- (2) U Centru se ne može dozvoliti bilo kakav angažman u nastavnom, odnosno radnom procesu licu za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti.

Član 128.
(Postupak u slučaju zdravstvenih anomalija radnika)

- (1) Radnik Centra za kojeg se utvrde zdravstvene anomalije iz stava (2) prethodnog člana Pravila, odmah po utvrđivanju datih činjenica bit će udaljen iz procesa rada i upućen na liječenje.
- (2) U slučaju osnovane sumnje da je radniku psihofizičko zdravlje narušeno u tolikoj mjeri da isto bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost direktor će, nakon prethodno pribavljenog mišljenja

- sindikata, Školskom odboru uputiti obrazloženi prijedlog za donošenje odluke o upućivanju radnika na ocjenu radne sposobnosti.
- (3) Ako Školski odbor utvrdi da je prijedlog direktora opravdan, donijet će odluku o upućivanju radnika na ocjenu radne sposobnosti.
  - (4) Radniku koji odbije izvršiti odluku iz stava (3) ovog člana, otkazat će se ugovor o radu zbog nedoličnog ponašanja i kršenja obaveza iz radnog odnosa.
  - (5) Ako se utvrdi da radnik nije u mogućnosti uredno izvršavati obaveze u odgojno-obrazovnom radu zbog trajno narušenog psihofizičkog zdravlja, ponudit će mu se odgovarajući poslovi prema preostaloj radnoj sposobnosti.
  - (6) Ako Centar nema odgovarajuće poslove, radniku će se otkazati ugovor o radu zbog lično uvjetovanih razloga.
  - (7) Ako radnik odbije prihvatiti ponudu iz stava (7) ovog člana, otkazat će mu se ugovor o radu uz ponudu izmijenjenog ugovora.

Član 129.
(Praćenje rada radnika)

- (1) Rad radnika se sistematično prati i ocjenjuje na osnovu pravilnika koji donosi ministar uz konsultaciju sa sindikatom.
- (2) Sastavni dio pravilnika iz stava (1) ovog člana su kriteriji za ocjenjivanje, napredovanje i sticanje posebnih zvanja nastavnika, stručnih i drugih saradnika.

Član 130.
(Vrednovanje rada nastavnog i rukovodnog osoblja)

- (1) U Centru je obavezno svake školske godine provoditi postupak evaluacije rada rukovodnog i nastavnog osoblja, odnosno uspješnosti realiziranja nastavnih programa.
- (2) Vrednovanje rada rukovodnog i nastavnog osoblja provodi se u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.
- (3) U Centru se i na osnovu odluke nastavničkog vijeća može provoditi evaluaciona anketa o radu nastavnog osoblja od strane učenika svake školske godine, a s ciljem unapređenja kvaliteta obrazovno-odgojnog rada.
- (4) Vrednovanje se obavezno ocjenjuju: kvalitet nastave i interaktivnog odnosa učenik-nastavno osoblje, korektnost u komunikaciji, odnos nastavnog osoblja prema učeniku na nastavi i na provjerama znanja, kao i drugi elementi utvrđeni pravilnikom iz stava (2) ovog člana.
- (5) Vrednovanje rada rukovodnog i nastavnog osoblja je dio integralnog procesa uspostave sistema kvaliteta, odnosno samokontrole i unutrašnje ocjene kvaliteta.
- (6) Rezultate vrednovanja rada rukovodnog, nastavnog, stručnog i drugog osoblja Centar je obavezan analizirati i isti čine sastavni dio personalnog dosijea svakog radnika srednje škole.

Član 131.
(Zaštita prava nastavnog i drugog osoblja)

- (1) Zaštita prava nastavnog i drugog osoblja u Centru ostvaruje se u skladu sa zakonom, ovim pravilima i drugim aktima Centra.
- (2) U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa nastavnog i drugog osoblja u Centru primjenju se odredbe Zakona o radu i kolektivnog ugovora za djelatnost srednjeg obrazovanja ako Zakonom o srednjem obrazovanju Kantona sarajevo nije drugačije uređeno.
- (3) Radniku izabranom, odnosno imenovanom na neku od javnih funkcija, u organe Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, organe kantona, grada i općine i radniku izabranom na profesionalnu funkciju u sindikatu, prava i obaveze iz radnog odnosa na njegov zahtjev miruju, a najduže četiri godine od dana izbora, odnosno imenovanja.

Član 132.

(Odgovornost nosilaca funkcija u tijelima srednje škole i nastavnog, stručnog i drugog osoblja)

- (1) Nosioци funkcija u tijelima Centra te nastavno, stručno i drugo osoblje imaju naglašenu društvenu odgovornost.
- (2) Pravilnikom o radu Centra preciznije se regulira postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti lica iz stava (1) ovog člana.
- (3) Postupak disciplinske odgovornosti protiv lica iz stava (1) ovog člana pokreće se za teže i lakše povrede obaveza utvrđene Pravilnikom o radu Centra.
- (4) Postupak disciplinske odgovornosti ne može se pokrenuti nakon:
  - a) isteka šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca,
  - b) isteka godine dana od dana kad je povreda učinjena.
- (5) U slučaju kada je protiv lica iz stava (1) ovog člana potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više, Centar je obavezan donijeti odluku o suspenziji tih lica iz nastavnog procesa do okončanja krivičnog postupka.
- (6) Licima iz stava (5) ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz stava (5) ovog člana Centar je obavezan donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa i u pismenoj formi obavijestiti Ministarstvo.
- (7) Centar je obavezan donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa članu rukovodnog, nastavnog, stručnog i drugog osoblja koji je predao dokumenta ili izjave tokom postupka prijave na konkurs, za koje se kasnije utvrdi da nisu vjerodostojni.

Član 133.

(Obaveza verifikacije nastave)

- (1) U Centru na određeno vrijeme mogu biti uposleni nastavnici ili stručni saradnici koji nemaju propisane kvalifikacije, ali imaju odgovarajući stepen školske spreme, pod uvjetom da se na javni konkurs nije prijavio kandidat koji ispunjava propisane uvjete, u skladu sa Zakonom o radu.
- (2) Nastava koju izvode nastavnici iz stava (1) ovog člana se na kraju nastavne godine verificira od nastavnika koji ispunjava uvjete koje propisuje nastavni plan i program u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.

Član 134.

(Pripravnici)

- (1) Lice koji prvi put zasniva radni odnos na poslovima nastavnika, stručnog ili drugog saradnika ima status pripravnika.
- (2) Centar je dužan, odmah po njegovom stupanju na posao, pripravniku izdati rješenje o pripravničkom stažu sa rokom polaganja ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora.
- (3) Po završetku pripravničkog staža u trajanju od jedne godine, pripravnik je obavezan polagati ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno stručni ispit.

Član 135.

(Ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad i stručni ispit)

- (1) Program osposobljavanja za samostalan odgojno-obrazovni rad, stažiranje, profil i stručna sprema mentora, sastav komisije, način i troškovi polaganja ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno stručnog ispita, obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje evidencije reguliraju se pravilnikom koji donosi ministar.
- (2) Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje ministar.

Član 136.

(Lica koja nemaju završen nastavnički fakultet)

- (1) U skladu sa nastavnim planom i programom u Centru se mogu angažirati lica sa radnim iskustvom ili bez radnog iskustva u nastavi koja nemaju završen nastavnički fakultet.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana koja imaju položenu pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta obavezna su položiti stručni ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad.
- (3) Lica iz stava (1) ovog člana u čijem studiju nije bila zastupljena pedagoško-psihološka i metodičko-didaktička grupa predmeta, obavezna su položiti navedenu grupu predmeta i stručni ispit za samostalan obrazovno-odgojni rad.
- (4) Licima iz st. (2) i (3) ovog člana Centar je dužan odmah po stupanju na posao izdati rješenje o pripravničkom stažu, odnosno rješenje o stažiranju, sa rokom polaganja ispita za samostalan obrazovno-odgojni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora, a licima iz stava (3) i rješenje o obavezi polaganja pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke grupe predmeta.
- (5) Rok za polaganje ispita grupe predmeta iz stava (3) ovog člana je 12 mjeseci od dana stupanja na rad ovih lica.
- (6) Lica iz stava (3) ovog člana odmah nakon što polože pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta uz uvjet da su obavili pripravnički staž u propisanom trajanju, stiču pravo polaganja stručnog ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad.
- (7) Rok za polaganje stručnog ispita za lica iz stava (3) ovog člana je šest mjeseci od dana položenog posljednjeg ispita pedagoško-psihološke i metodičko-didaktičke grupe predmeta, odnosno šest mjeseci od posljednjeg dana obavljenog pripravničkog staža, u protivnom mu prestaje radni odnos.

Član 137.

(Stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa)

- (1) Nastavnicima, stručnim i drugim saradnicima bez radnog iskustva, u skladu sa Zakonom o radu i kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja, Centar može omogućiti stručno osposobljavanje za samostalan odgojno-obrazovni rad, bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad).
- (2) Na volontere iz stava (1) ovog člana, analogno se primjenjuju članovi 133. i 134. ovih Pravila.

Član 138.

(Raspored radnog vremena)

- (1) Raspored radnog vremena nastavnika u okviru četrdesetsatne radne sedmice utvrđuje direktor, u skladu sa pedagoškim standardima i normativima i općim aktima Centra.
- (2) Nastavnik općeobrazovne i stručnoteorijske nastave, u okviru četrdesetsatne radne sedmice ima 25 časova neposrednog obrazovno-odgojnog rada u Centru.
- (3) Nastavnik praktične nastave u okviru četrdesetsatne radne sedmice ima 28 časova neposrednog obrazovno-odgojnog rada u Školi.
- (4) Neposredni obrazovno-odgojni rad podrazumijeva časove redovne, dopunske, dodatne i instruktivne nastave, vrijeme za pregled pismenih zadataka/programa, razredništvo – čas odjeljenske zajednice, vođenje sekcije ili drugih oblika vannastavnih aktivnosti. Norma časova redovne nastave po predmetima utvrđena je pedagoškim standardima i normativima.
- (5) Izuzetno od stava (3) ovog člana, direktor može iz opravdanih razloga utvrditi da nastavnik ima do 30 časova neposrednog obrazovno-odgojnog rada, u periodu ne dužem od jednog polugodišta u toku jedne školske godine.
- (6) Raspored radnog vremena za ostale radnike utvrđuje direktor u skladu sa pedagoškim standardima i normativima i općim aktima.
- (7) Kada to zahtijevaju potrebe, o čemu odlučuje ministar, direktor će radniku na prijedlog ministra i uz saglasnost radnika, omogućiti rad na poslovima vezanim uz spomenute potrebe u/ili izvan Centra.
- (8) Za vrijeme rada na poslovima iz stava (7) ovog člana, koji ne može trajati duže od godinu dana, škola može zasnovati radni odnos ugovorom na određeno vrijeme sa licem koje će zamjenjivati radnika iz stava (7) ovog člana na njegovim redovnim poslovima.

(9) U slučajevima iz stava (7) ovog člana ministar, direktor Centra i radnik potpisuju sporazum kojim se uređuju međusobne obaveze.

Član 139.
(Godišnji odmor radnika)

- (1) Radnici koriste godišnji odmor u toku ljetnog raspusta učenika.
- (2) Dužina trajanja godišnjih odmora utvrđuje se Pravilnikom o radu Centra shodno Zakonu o radu i Kolektivnom ugovoru za djelatnost srednjeg obrazovanja.
- (3) Izuzetno, radnici koji ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog raspusta, mogu koristiti godišnji odmor naredne godine u skladu sa Zakonom o radu.

Član 140.
(Postupak ocjenjivanja stručnih saradnika za pravne i ekonomske poslove i administrativnog radnika)

- (1) Postupak ocjenjivanja radnika, čije ocjenjivanje nije regulisano pravilnikom koji donosi ministar, vrši se na način propisan ovim Pravilima, a provodi se u cilju kvalitetnog i profesionalnog obavljanja poslova i zadataka, većeg zalaganja u radu, a u cilju zadržavanja statusa radnika i napredovanja u službi.
- (2) Radnici iz stava (1) ovog člana prolaze kroz postupak ocjenjivanja jednaput u dvije godine.
- (3) Radnici iz stava (1) ovog člana se mogu ocjenjivati pod uvjetom;
  - a) da su u radnom odnosu na određeno ili neodređeno vrijeme,
  - b) da imaju odgovarajući profil i stručnu spremu utvrđenu Zakonom i Pedagoškim standardima i normativima.
- (4) Rad radnika iz stava (1) ovog člana ocjenjuje direktor.

Član 141.
(Predmet ocjenjivanja stručnih saradnika za pravne i ekonomske poslove i administrativnog radnika)

Predmet ocjenjivanja radnika iz prethodnog člana je:

- a) kvalitetno, stručno i blagovremeno obavljanje poslova,
- b) obavezno stručno obrazovanje i usavršavanje (kursevi i seminari),
- c) predanost i marljivost u službi,
- d) racionalno korištenje radnog vremena i prisutnost na poslu,
- e) iskazivanje ličnih sposobnosti na radu,
- f) odnos i ponašanje prema strankama, učenicima i radnicima škole,
- g) objavljivanje naučnih radova.

Član 142.
(Opisna ocjena stručnih saradnika za pravne i ekonomske poslove i administrativnog radnika)

- (1) Direktor Centra daje ukupnu opisnu ocjenu o radu radnika iz člana 140. stav (1) Pravila, a na osnovu broja bodova ostvarenih po pojedinim elementima iz prethodnog člana.
- (2) Opisne ocjene iz stava (1) ovog člana su:
  - a) ne zadovoljava,
  - b) zadovoljava,
  - c) uspješan,
  - d) naročito uspješan.

Član 143.

(Konačna ocjena stručnih saradnika za pravne i ekonomske poslove i administrativnog radnika)

- (1) Za utvrđivanje konačne ocjene obavlja se bodovanje.
- (2) Bodovanje predstavlja matematičko vrednovanje rada radnika, a na osnovu podataka iz Izvještaja o radu sačinjenog od direktora.

Član 144.

(Broj bodova)

- (1) Za pozitivnu ocjenu, radnik iz člana 140. stav (1) Pravila u periodu od dvije godine treba da ostvari broj bodova i to:
  - a) za ocjenu “zadovoljava” od 50 do 60 bodova,
  - b) za ocjenu “uspješan” od 60 do 80 bodova,
  - c) za ocjenu “naročito uspješan” od 80 do 85 bodova.
- (2) Radnik iz stava 1) ovog člana koji u navedenom periodu ne ostvari 50 bodova ocjenjuje se ocjenom “ne zadovoljava”.

Član 145.

(Kriteriji za ocjenjivanje stručnih saradnika za pravne i ekonomske poslove i administrativnog radnika)

Radnici iz člana 140. ocjenjuju se za:

- a) kvalitetno, blagovremeno, efikasno i stručno izvršavanje poslova – najviše 50 bodova,
- b) obavezno stručno obrazovanje i usavršavanje (seminari, kursevi, konferencije, radionice i slično) – najviše 10 bodova,
- c) predanost i marljivost u službi, korektno korištenje sredstava za rad, racionalno, korištenje radnog vremena i prisustnost na poslu – najviše 15 bodova,
- d) iskazivanje ličnih sposobnosti, odnos i ponašanje prema strankama, učenicima, radnicima škole - najviše 10 bodova.

Član 146.

(Ocjena „ne zadovoljava“)

- (1) Radnik koji nije postigao zadovoljavajuće rezultate dobiva opisnu ocjenu “ne zadovoljava”
- (2) Ocjena iz stava (1) ovog člana daje se radniku koji u svom radu u periodu ocjenjivanja nije ostvario prosječne rezultate, a prema izvještaju direktora.
- (3) Radnik iz stava (1) ovog člana, u cilju poboljšanja stručnog znanja, prolazi kroz dodatni program stručnog osposobljavanja koji u dogovoru sa radnikom određuje direktor škole.

Član 147.

(Žalba na Rješenje o ocjenjivanju)

- (1) Prije davanja konačne ocjene, direktor će, u periodu praćenja rada radnika, obavljati razgovore sa radnikom i ukazati na eventualno uočene nedostatke u radu i dati smjernice kako bi se isti otklonili, a sve u cilju poboljšanja i podizanja kvaliteta rada
- (2) Na ocjenu o radu radnik ima prvo na žalbu koju podnosi Školskom odboru u roku od 8 (osam) dana od dana prijema Rješenja o ocjenjivanju.

Član 148.

(Sticanje viših službenih zvanja)

U zavisnosti od ostvarenih rezultata i utvrđenih ocjena o radu radnici iz člana 140. stiču posebna viša službena zvanja u okviru svog stepena stručne spreme i to:

- a) radnici sa visokom stručnom spremom stiču zvanja: samostalni stručni saradnik, viši stručni saradnik i stručni saradnik savjetnik,
- b) radnici sa srednjom stručnom spremom stiču stručna zvanja mlađi referent, referent i viši referent.

Član 149.
(Unapređenje u više službeno zvanje)

- (1) Radnici iz člana 140. ovih Pravila unapređuju se u više službeno zvanje, ako su proveli najmanje pet godina u prethodnom zvanju i ako su prilikom posljednja dva ocjenjivanja dobili ocjenu “naročito uspješan”.
- (2) O napredovanju u više službeno zvanje direktor Centra donosi Rješenje.
- (3) Radnik ne može biti vraćen u niže službeno zvanje od onog koje je stekao.

Član 150.
(Pravo radnika sa najvišim stepenom službenog zvanja)

- (1) Radnik koji je postigao najviši stepen službenog zvanja ima pravo na uvećanje njegove osnovne plaće za 5% nakon četiri godine provedene u najvišem službenom zvanju, pod uvjetom da je u tom periodu bio uvijek ocijenjen ocjenom “naročito se ističe” (periodska povišica), uz ograničenje da ne može preći u naredni platni razred.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana preispituje se svake četiri godine.

Član 151.
(Vanredno napredovanje stručnih saradnika za pravne i ekonomske poslove i administrativnog radnika)

- (1) Radnici iz člana 140. koji su dva puta uzastopno ocijenjeni ocjenom “naročito uspješan” i sa maksimalnim brojem bodova, unapređuju se u više službeno zvanje i stiču pravo na vanredno napredovanje. Za svaku narednu ocjenu “naročito uspješan” i maksimalan broj bodova stiče sljedeće, više zvanje.
- (2) Odredbe ovih Pravila o napredovanju ne odnose se na pomoćno i tehničko osoblje.

Član 152.
(Primjena Pravilnika)

Odredbe ovih Pravila od člana 140. do 151. primjenjivat će se do donošenja pravilnika o ocjenjivanju i napredovanju radnika, koji uz konsultacije sa sindikatom donosi ministar.

X. ORGAN UPRAVLJANJA, RUKOVOĐENJA I KONTROLE POSLOVANJA

Član 153.
(Sastav Školskog odbora)

- (1) Organ upravljanja u Centru je Školski odbor.
- (2) Školski odbor Centra broji četiri člana i to: jedan predstavnik osnivača kojeg predlaže Ministarstvo-predsjednik, jedan predstavnik grada/općine kojeg predlaže gradski/općinski organ, jedan predstavnik roditelja učenika i jedan predstavnik radnika Centra.
- (3) Predstavnik osnivača kojeg predlaže Ministarstvo iz stava (1) i (2) ovog člana, odnosno predstavnik Grada ili općine (u daljem tekstu: lokalne zajednice):
  - a) mora imati najmanje VII stepen stručne spreme ili prvi ciklus studija po bolonjskom procesu,
  - b) ne može biti radnik Centra,
  - c) ne može biti roditelj učenika koji pohađa Centar,
  - d) ne može biti direktor Škole registrirane u Kantonu.Predstavnik osnivača je ujedno i predsjednik školskog odbora.
- (4) Vlada će donijeti Odluku o standardima i kriterijima za izbor/nominovanje predsjednika i članova školskog odbora srednjih škola kao javnih ustanova na području Kantona kojim se preciznije uređuje postupak i uvjeti koje trebaju ispunjavati kandidati koji apliciraju na navedene pozicije.

- (5) Za predsjednika i člana Školskog odbora ne može biti imenovano lice koje ima smetnje za imenovanje u skladu sa Zakonom o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 70/08) i Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/03,34/03 i 65/13), kao ni lica:
- a) izabrana u organe zakonodavne, izvršne i sudske vlasti,
  - b) organe i tijela političkih partija i
  - c) državni službenik iz Ministarstva.
- (6) Školski odbor po svom sastavu treba da odražava etnički sastav učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice u kojoj škola djeluje.
- (7) U proceduri koja prethodi postupku imenovanja članova Školskog odbora, kandidati za članove Školskog odbora iz reda roditelja, odnosno radnika obavezni su u pisanom obliku obezbijediti većinsku podršku Vijeća roditelja Centra (u daljem tekstu: vijeće roditelja), odnosno većinsku podršku radnika.
- (8) Kada članu Školskog odbora iz reda radnika ili iz reda roditelja istekne mandat, direktor je obavezan u roku od 15 dana provesti proceduru i dostaviti ime vršioca dužnosti člana Školskog odbora Centra iz reda radnika, odnosno iz reda roditelja.
- (9) Ukoliko direktor Centra, odnosno nadležni organ lokalne zajednice ne dostavi imena vršilaca dužnosti člana školskog odbora Centra iz reda radnika ili iz reda roditelja, odnosno predstavnika lokalne zajednice u roku od 15 dana, ministar će imenovati vršiioce dužnosti iz navedenih struktura.
- (10) Predsjednika i članove Školskog odbora Centra, na osnovu raspisanog Javnog konkursa, imenuje i razrješava Vlada,
- (11) Javni konkurs objavljuje se na zvaničnoj internet stranici Vlade, Ministarstva i Centra. Centar je obavezan tekst konkursa istovremeno objaviti i na vidnom mjestu u školi, kako bi sa sadržajem teksta konkursa bili upoznati svi zainteresirani kandidati.
- (12) U Školskom odboru ne može se dozvoliti angažman licu za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti.
- (13) U slučaju kada je protiv lica koji je član Školskog odbora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više Centar je obavezan obavijestiti o tome osnivača radi donošenja odluke o suspenziji tih lica do okončanja krivičnog postupka.
- (14) O licima iz prethodnog stava ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela Centar je obavezan obavijestiti osnivača, odnosno Ministarstvo radi donošenja odluke o njihovom razrješenju.

Član 154. **(Nadležnost Školskog odbora)**

1. Školski odbor osigurava djelotvorno i efikasno korištenje svih resursa Centra i brine se o zakonitom radu škole i njenih organa.
2. Nadležnosti u donošenju akata Centra su:
- a) donošenje pravila Centra;
  - b) donošenje godišnjeg programa rada Centra za tekuću godinu i izvještaja o realizaciji godišnjeg programa rada za prethodnu godinu;
  - c) donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna;
  - d) donošenje općih akata u skladu sa relevantnim propisima;
  - e) usvaja pravilnik o radu i sistematizaciji radnih mjesta;
  - f) donošenje programa rada i izvještaja o radu koji podnosi osnivaču.
- (2) Školski odbor je nadležan za rješavanje u prvom stepenu o:
- a) izboru, imenovanju i razrješenju direktora kao i zaključivanju ugovora o radu i prestanku rada direktora Centra u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar;
  - b) imenovanju komisija u skladu sa relevantnim propisima;
  - c) korištenju sredstava preko iznosa određenog relevantnim propisima;
  - d) žalbama i prigovorima radnika na rješenje o ocjeni rada i drugim pravima, obavezama i

- odgovornostima iz radnog odnosa;
  - e) žalbi učenika, odnosno roditelja ili staratelja učenika na odluku o izricanju odgojno-disciplinskih mjera;
  - f) utvrđivanju prijedloga plana upisa učenika u prvi razred;
  - g) verificiranju konačne liste primljenih učenika u prvi razred;
  - h) žalbama i prigovorima koji se odnose na rad direktora Centra.
- (3) Školski odbor nadležan je za odlučivanje u drugom stepenu po žalbama i prigovorima na odluke direktora na koje je dopuštena žalba ili prigovor, posebno po žalbama i prigovorima koji se odnose na rad nastavnika, stručnih i drugih saradnika.
- (4) Školski odbor, osim nadležnosti propisanih stavovima (2) i (3) ovog člana, obavlja i slijedeće:
- a) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora;
  - b) razmatra prijedloge odluka, preporuke i prijedloge koje se upute Školskom odboru i preduzima odgovarajuće mjere;
  - c) rješava sva pitanja odnosa s osnivačem;
  - d) razmatra i odobrava službena putovanja direktora;
  - e) u vanrednim situacijama kada je direktor spriječen da obavlja dužnost, uz saglasnost ministarstva, imenuje nastavnika ili stručnog saradnika koji ispunjava uvjete za direktora koji će, pored svojih poslova, obavljati i poslove i radne zadatke direktora, sve dok traje ta spriječenost;
  - f) utvrđuje konačnu listu radnika koji su djelomično ili potpuno ostali bez radnih zadataka;
  - g) na osnovu saglasnosti Ministarstva na prijedlog direktora donosi odluku o raspisivanju konkursa za prijem radnika;
  - h) na prijedlog direktora donosi odluku o raspisivanju konkursa/oglasa za prijem pripravnika;
  - i) donosi odluku o raspisivanju internog konkursa za izbor pomoćnika direktora,
  - j) donosi odluku o suspenziji direktora pod uslovima i na način utvrđen zakonom,
  - k) imenuje vršioca dužnosti direktora,
  - l) donosi Plan nabavki za tekuću kalendarsku godinu,
  - m) na prijedlog nastavničkog vijeća imenuju komisiju za ocjenjivanje nastavnika, stručnih saradnika,
  - n) imenuje komisiju za izbor najpovoljnijeg pnuđača za realizaciju ekskurzije učenika,
  - o) imenuje komisiju za evidentiranje radnika za čijim radom je prestala potreba,
  - p) odlučuje o službenom putu direktora u zemlji i inostranstvu,
  - q) vrši i druge poslove u skladu sa relevantnim propisima.
- (5) Odluke školskog odbora su valjane ako za njih glasa većina od ukupnog broja članova.

Član 155. **(Rad Školskog odbora)**

- (1) Način rada Školskog odbora regulira se poslovníkom o radu.
- (2) Obavljanje dužnosti člana Školskog odbora je dobrovoljno i besplatno.
- (3) Školski odbor bira se na period od četiri godine sa mogućnošću jednog reizbora.
- (4) Konkurs za imenovanje članova Školskog odbora raspisuje se najkasnije pet mjeseci prije isteka mandata.
- (5) Konstituirajuću sjednicu Školskog odbora saziva predsjednik starog saziva Školskog odbora najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke Vlade o imenovanju Školskog odbora.
- (6) Sjednicama Školskog odbora predsjedava predsjednik Školskog odbora. U slučaju da je predsjednik spriječen da zakaže i vodi sjednicu, sjednicu će zakazati zamjenik predsjednika.
- (7) Ministar donosi pravilnik u vezi sa izborom, nadležnostima i radom školskih odbora.
- (8) Ministar može poništiti, staviti van snage, odnosno obustaviti od izvršenja odluku školskog odbora, ako je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima i pravilima škole i o tome obavijestiti u roku od sedam dana od dana donošenja odluke direktora i Školski odbor.

Član 156.
(Razrješenje članova Školskog odbora)

- (1) Status člana Školskog odbora prestaje donošenjem rješenja o razrješenju.
- (2) Mandat člana školskog odbora iz reda roditelja odnosno iz reda radnika Centra prestaje najkasnije u roku od 60 dana od dana prestanka statusa redovnog učenika čiji je on roditelj, odnosno prestanka statusa radnika u Centru.
- (3) Odmah nakon nastupanja okolnosti iz stava (2) ovog člana Centar je obavezan obavijestiti Ministarstvo s ciljem raspisivanja konkursa za popunu te pozicije.
- (4) Predsjednik i član Školskog odbora će biti razriješen i prije isteka mandata u slučajevima:
  - a) kada se utvrdi da predsjednik i član ne ispunjava obaveze utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i pravilima Centra,
  - b) kada se utvrdi da Školski odbor ne obavlja poslove iz svog djelokruga u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i pravilima Centra i ne postupi po nalogu Ministarstva,
  - c) u slučajevima utvrđenim zakonom, pravilnikom u vezi sa izborom, nadležnostima i radom školskih odbora i ovim Pravilima.
- (5) Ministar, u skladu sa zakonskim propisima pokreće postupak razrješenja Školskog odbora kada nastupe okolnosti iz stava (4) ovog člana i postupak imenovanja vršilaca dužnosti članova Školskog odbora.
- (6) Odluku o razrješenju Školskog odbora donosi Vlada, te u skladu sa zakonom imenuje vršioce dužnosti u roku od 30 dana od dana dostave prijedloga.
- (7) U slučaju da se Ministarstvu strukture iz člana 139. ovih Pravila ne dostave, u roku od 15 dana, prijedloge vršilaca dužnosti članova Školskog odbora Vlada će na prijedlog ministra imenovati privremno tijelo koje će upravljati školom u ime Školskog odbora, s ciljem sprečavanja blokade rada Školskog odbora. Imenovano tijelo ima mandat da obavlja povjerenu dužnost dok se ne imenuje Školski odbor Centra u skladu sa zakonom.
- (8) U slučaju razrješenja člana Školskog odbora, odnosno razrješenju Školskog odbora iz stava (1) i (4) ovog člana, mandat novom članu, odnosno Školskom odboru traje do isteka mandata razriješenog člana, odnosno razriješenog Školskog odbora.
- (9) Članovi Školskog odbora koji su razriješeni u slučajevima utvrđenim u stavu (4) ovog člana ne mogu biti imenovani u rukovodne i upravljačke strukture odgojno-obrazovnih ustanova Kantona.

Član 157.
(Direktor Centra)

- (1) Organ rukovođenja u Centru je direktor.
- (2) Za direktora Centra može biti imenovano lice koje, osim općih uvjeta, u pogledu stručne spreme ispunjava uvjete za nastavnika ili pedagoga škole u koju konkuriše i ima najmanje osam godina radnog iskustva i od toga najmanje pet godina na poslovima u nastavi ili na pedagoško-psihološkim poslovima u stepenu stručne spreme koja se traži za radno mjesto, te ima najmanje VII stepen stručne spreme, odnosno završen najmanje II ciklus bolonjskog visoko-obrazovnog procesa, i ima najmanje zvanje mentor.
- (3) Direktora Centra imenuje i razrješava Školski odbor, na osnovu javnog konkursa i uz saglasnost Vlade.
- (4) Direktor Centra se imenuje na period od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora, uz ograničenje od najviše dva uzastopna mandata u Centru.
- (5) Za direktora i pomoćnika direktora/voditelja dijela nastavnog procesa ne može biti imenovano lice koje ima smetnje za imenovanje i obavljanje funkcije u skladu sa Zakonom o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine.
- (6) Radniku Centra koji se imenuje za direktora prava i obaveze iz radnog odnosa, koji podrazumijevaju prethodno radno mjesto, miruju najduže do kraja prvog mandata. Postupak mirovanja prava i obaveza se pokreće na lični zahtjev koji se podnosi Školskom odboru u roku od sedam dana od dana imenovanja.
- (7) Na prava i obaveze radnika iz stava (6) ovog člana primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona i kolektivnog ugovora za djelatnost srednjeg obrazovanja, kojima se uređuju prava i obaveze iz

- radnog odnosa, a koje nisu utvrđene ovim Prvilima.
- (8) Školski odbor obavezan je razriješiti dužnosti direktora i prije isteka mandata zbog dokazanog kršenja zakona ili profesionalne nekompetentnosti i u slučajevima iz čl. 149. i 150. zakona, te u skladu sa Zakonom o ustanovama.
  - (9) Ukoliko direktor Škole nije imenovan, odnosno ukoliko je razriješen prije isteka mandata, školski odbor će odmah iz reda nastavnika ili stručnih saradnika Centra imenovati vršioca dužnosti direktora na period koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana imenovanja i raspisati javni konkurs za izbor i imenovanje direktora.
  - (10) Vršilac dužnosti direktora mora ispunjavati sve uvjete propisane u stavu (1) ovog člana i ima sva prava i obaveze direktora Centra.
  - (11) Za direktora i vršioca dužnosti direktora ne može se imenovati:
    - a) lice za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi daje alkoholičar, odnosno ovisnik o narkoticima,
    - b) lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti,
    - c) lice protiv kojeg je potvrđena optužnica ili izrečena pravosnažna presuda ili mjera zajedno ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više.
  - (12) Ministar donosi propis kojim se preciznije definira procedura izbora, kriteriji za izbor, nadležnosti i rad direktora.
  - (13) Ako Školski odbor ne imenuje vršioca dužnosti direktora Centra, ministar će posebnom odlukom ovlastiti nastavnika ili stručnog saradnika Centra koji ispunjava propisane uvjete za imenovanje direktora, da obavlja poslove iz nadležnosti direktora.

Član 158. **(Poslovi direktora)**

- (1) Direktor Centra je odgovoran za zakonitost rada i stručni rad škole.
- (2) Direktor je obavezan ovlastiti lice za obavljanje poslova direktora u slučaju njegovog odsustva, a ako direktor nije u mogućnosti ovlastiti lice Školski odbor donosi odluku o ovlašćenju.
- (3) Direktor, osim poslova i zadataka utvrđenih ovim Prvilima, obavlja i slijedeće poslove:
  - a) predlaže godišnji program obrazovno-odgojnog rada škole nakon čijeg donošenja je odgovoran za njegovo provođenje,
  - b) predlaže finansijski plan Centra,
  - c) na prijedlog komisije za utvrđivanje prijedloga za izbor radnika Centra vrši postavljenje radnika sa rang-liste, koju dostavi komisija i sa njima zaključuje ugovor o radu, odnosno donosi rješenje o prestanku ugovora o radu,
  - d) utvrđuje raspored nastavnika i drugih radnika Centra na određene poslove, u skladu sa Pravilnikom o radu,
  - e) utvrđuje raspored radnog vremena nastavnika i stručnih saradnika,
  - f) utvrđuje raspored časova,
  - g) drži ogleđni čas najmanje jedanput u četiri godine,
  - h) podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada Školskom odboru, osnivaču, Prosvjetno-pedagoškom zavodu, Gradskoj upravi, nadležnom općinskom organu i ministru, na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine,
  - i) utvrđuje preliminarnu rang-listu učenika primljenih u prvi razred, na prijedlog komisije za prijem učenika u prvi razred,
  - j) rješava po žalbama i prigovorima na rad nastavnika, stručnih i drugih saradnika,
  - k) utvrđuje preliminarnu listu radnika koji su djelomično ili potpuno ostali bez radnih zadataka,
  - l) predlaže Školskom odboru odluku o raspisivanju konkursa za prijem radnika,
  - m) predlaže Školskom odboru odluku o raspisivanju konkursa za prijem pripravnika,
  - n) izvršava odluke Školskog odbora i Nastavničkog vijeća,
  - r) podnosi finansijski izvještaj Školskom odboru i osnivaču,
  - s) vrši i druge poslove utvrđene relevantnim propisima i pravilima Centra.

Član 159.
(Prestanak mandata)

- (1) Dužnost direktora prestaje:
- a) istekom mandata,
  - b) na lični zahtjev,
  - c) sticanjem nekog od uvjeta za prestanak radnog odnosa zbog odlaska u penziju,
  - d) razrješenjem prije isteka mandata uz saglasnost Vlade i
  - e) drugim slučajevima utvrđenim zakonom, provedbenim aktima i pravilima Centra, uz saglasnost Vlade.
- (2) Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi Školski odbor.

Član 160.
(Razrješenje direktora)

- (1) Školski odbor provodi proceduru razrješenja direktora prije isteka mandata ako:
- a) se utvrdi da ne izvršava obaveze iz zakona o obrazovanju,
  - b) se utvrdi u zakonom propisanom postupku, a na osnovu relevantne medicinske dokumentacije da boluje od zarazne ili duševne bolesti, da je alkoholičar, ovisnik o opijatima,
  - c) je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više,
  - d) se utvrdi da je Centar odnosno direktor odgovoran za teži prekršaj,
  - e) se utvrdi da Centar ne ostvaruje važeći nastavni plan i program ili ga ostvaruje s utvrđenim, odnosno neotklonjenim nedostacima i nepravilnostima,
  - f) direktor ne postupi po nalogu, odnosno mjeri suda, Ministarstva ili inspektora za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti odnosno nedostataka,
  - g) Školski odbor u skladu sa zakonom o ustanovama utvrdi da nesavjesno i nestručno obavlja poslove direktora,
  - h) postupajući suprotno zakonu i poslovniku, onemogućuje rad organa i tijela Škole,
  - i) fizički kažnjava, omalovažava i vrijeđa ličnost učenika, radnika i roditelja, ili neprimjerenim ponašanjem narušava ugled Centra, ugled prosvjetnog radnika i društva u cjelini, a što se preciznije uređuje kućnim redom sa etičkim kodeksom.
  - j) ne organizuje ocjenjivanje rada radnika svake dvije godine i
  - k) drugim slučajevima u skladu sa zakonom.

Član 161.
(Suspendacija direktora)

- (1) U slučaju kada je protiv direktora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više, Škola obavezna je obavijestiti osnivača radi donošenja odluke o suspendaciji do okončanja krivičnog postupka, odnosno isteka mandata.
- (2) U situacijama kada se pokrene procedura utvrđivanja odgovornosti direktora u skladu sa članom 159. tač. a), b), e), f), g), h), i) i j) ovih Pravila Školski odbor može suspendovati direktora Škole do pokretanja procedure razrješenja, a najduže šest mjeseci.
- (3) Suspendovani direktor ima pravo žalbe na odluku o suspendaciji koja se podnosi ministru.
- (4) Za vrijeme trajanja suspendacije direktor ostvaruje prava u skladu sa članom 130. ovih Pravila.
- (5) Za vrijeme suspendacije Školski odbor će ovlastiti lice iz reda nastavnika ili stručnih saradnika Škole, koji ispunjava uslove iz stava (1) člana 156. ovih Pravila, da pored poslova i zadataka svog radnog mjesta obavlja i poslove direktora koji ne trpe odlaganja.
- (6) Ako Školski odbor ne postupi u skladu sa stavovima (1) (2) i (5) ovog člana, ministar će na osnovu pisane inicijative za razrješenje naložiti Školskom odboru da provede postupak razrješenja direktora u roku od sedam dana.
- (7) Ukoliko Školski odbor ne postupi po nalogu ministra iz stava (6) ovog člana, Vlada će u roku od

15 dana razrješiti Školski odbor i istovremeno imenovati vršiocima dužnosti članova Školskog odbora, koji će u skladu sa nalogom ministra iz stava (6) ovog člana razrješiti dužnosti direktora, u roku od sedam dana.

- (8) Pisanu inicijativu za razrješenje dužnosti direktora može pokrenuti:
- Školski odbor,
  - Vlada putem nadležnog ministarstva,
  - nastavničko vijeće većinom članova,
  - radnici putem sindikalnog povjerenika i
  - vijeće roditelja putem člana Školskog odbora-predstavnika roditelja učenika.
- (9) Školski odbor dužan je u roku od sedam dana razmotriti pisanu inicijativu za razrješenje dužnosti direktora, utvrditi da li su ispunjeni zakonom predviđeni uvjeti za razrješenje, donijeti odluku o razrješenju direktora i odluku o imenovanju vršioca dužnosti direktora i o tome u pisanoj formi obavijestiti predlagача inicijative i osnivača, odnosno Ministarstvo, a najkasnije u roku od sedam dana.

Član 162. **(Sekretar škole)**

- (1) Škola ima sekretara Škole, koji obavlja upravne, administrativne, normativno-pravne i druge pravne i organizacijske poslove, a čiji su profil i stručna sprema propisani pedagoškim standardima i normativima.
- (2) Sekretar škole obavezan je polagati stručni ispit.
- (3) Bliži propis o stručnom ispitu iz stava (2) ovog člana donosi ministar.

XI. STRUČNI ORGANI

Član 163. **(Sastav stručnih organa)**

- (1) U Centru se formiraju stručni organi:
- nastavničko vijeće, kojeg čine svi nastavnici i stručni saradnici koji učestvuju u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika,
  - odjeljenjsko vijeće, kojeg čine svi nastavnici koji izvode nastavu u datom odjeljenju i
  - stručni aktiv nastavnika određenih nastavnih oblasti.
- (2) Rad stručnih organa Centra uređuje se poslovníkom o radu stručnih organa koji donosi nastavničko vijeće.

Član 164. **(Nastavničko vijeće)**

- (1) Nastavničko vijeće obavlja sljedeće poslove:
- na prijedlog direktora utvrđuje konačan prijedlog godišnjeg programa rada Centra;
  - prati realiziranje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršenje;
  - na prijedlog direktora utvrđuje podjelu predmeta na nastavnike, razredništvo i voditelje sekcija;
  - na prijedlog odjeljenjskog vijeća utvrđuje potrebu uvođenja posebnog oblika nastave (dopunska, instruktivna, konsultativna, dodatna i sl.);
  - utvrđuje obim i raspored instruktivno-konsultativne nastave za vanredne učenike;
  - analizira izvještaje odjeljenjskih vijeća o uspjehu učenika i radu odjeljenjskih vijeća i donosi odgovarajuće odluke i mjere;
  - odlučuje o žalbama i prigovorima na zaključne ocjene;
  - na prijedlog direktora utvrđuje sastav komisija za polaganje ispita i raspored polaganja ispita koji se obavljaju u Centru;
  - utvrđuje obavezu polaganja razrednih, predmetnih i dopunskih ispita koji se obavljaju u Centru;
  - razmatra izvještaje o polaganju ispita i s tim u vezi donosi odgovarajuće odluke;
  - donosi odluke o organizaciji obrazovno-odgojnog rada u Centru i preduzima mjere za unapređivanje tog rada;
  - razmatra zahtjeve za prelazak učenika iz jedne škole u drugu školu,

- m) utvrđuje prijedlog i razmatra izvještaje o realizaciji programa stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika;
  - n) utvrđuje program rada stručnih organa i komisija;
  - o) razmatra izvještaje o izvršenom stručnom i inspekcijskom nadzoru;
  - p) odlučuje o zahtjevima učenika;
  - r) razmatra prijedlog direktora i odjeljenjskog vijeća u vezi sa izricanjem pohvala, odgojno-disciplinskih mjera i donosi odgovarajuće odluke;
  - s) utvrđuje prijedlog posebnih programa za nadarene učenike;
  - t) preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature;
  - u) obavlja i druge poslove predviđene relevantnim propisima.
- (2) Sjednicu nastavničkog vijeća zakazuje i njom predsjedava direktor Centra.
- (3) U slučaju spriječenosti direktora sjednicu zakazuje i njom predsjedava nastavnik/ca ili stručni saradnik/ca kojeg odredi direktor.

Član 165. **(Odjeljenjsko vijeće)**

- (1) Odjeljenjsko vijeće obavlja sljedeće poslove:
- a) kontinuirano prati rad i napredovanje učenika u odjeljenju,
  - b) prati realizaciju nastavnog plana i programa,
  - c) prati razvoj učenika i predlaže izbor programa za nadarene učenike i izbor programa i oblika nastave za učenike koji imaju poteškoće u savladavanju nastavne građe,
  - d) analizira rad nastavnika i stručnih saradnika i predlaže mjere za unapređivanje njihovog i ukupnog obrazovno-odgojnog rada,
  - e) ujednačava kriterije i pristup nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu,
  - f) predlaže, odnosno izriče odgojno-disciplinske mjere,
  - g) donosi mišljenje po prigovoru na zaključnu ocjenu i isto dostavlja nastavnikom vijeću na odlučivanje,
  - h) na osnovu zaključnih ocjena utvrđuje opći uspjeh učenika,
  - i) obavlja i druge poslove utvrđene drugim relevantnim propisima.
- (2) Sjednicama odjeljenjskog vijeća predsjedava razrednik.
- (3) U slučaju spriječenosti razrednika da zakaže sjednicu ili to ne učini na zahtjev direktora sjednicu zakazuje i istom predsjedava direktor.

Član 166. **(Stručni aktiv)**

- (1) U Centru se formiraju stručni aktivisti koje čine nastavnici određenih nastavnih oblasti.
- (2) Aktivni nižih razreda u osnovnoj školi Centra obuhvataju sva odjeljenja nižih razreda od pripremnog odjeljenja do IV (četvrtog) razreda osnovne škole. Ovi aktivisti planiraju nastavno gradivo, korelacija među predmetima, pomoći učenicima sa poteškoćama u učenju i ponašanju, angažovanja učenika u radu sekcija, saradnji sa stručnim saradnicima Centra, dogovoru o vrednovanju rada učenika.
- (3) Stručni aktivisti viših razreda osnovne škole Centra od VI (šestog) do IX (devetog) razreda i srednje škole Centra čine razredne starješine i predmetni nastavnici, odgojitelji i stručni saradnici.
- (4) Sjednicama stručnog aktiva predsjedava voditelj stručnog aktiva.
- (5) Voditelja stručnog aktiva bira stručni aktiv na period od jedne godine.
- (6) Stručni aktiv obavlja sljedeće poslove:
- a) prati realizaciju nastavnog plana i programa i predlaže mjere za njegovo unapređivanje,
  - b) predlaže inovacije i izmjene nastavnog plana i programa u skladu s tehnološkim i naučnim razvojem i dostignućima u toj oblasti,
  - c) ujednačava kriterije i pristup u radu nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu,
  - d) daje prijedlog direktoru u vezi s podjelom predmeta na nastavnike,
  - e) učestvuje u izradi i izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika,
  - f) učestvuje u radu asocijacije stručnih aktiva srednjih škola iz iste nastavne oblasti,

- g) preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature za potrebe srednje škole,
- h) obavlja i druge poslove utvrđene pravilima srednje škole i drugim relevantnim propisima,
- (7) Sjednicu stručnog aktiva zakazuje i njom predsjedava predsjednik stručnog aktiva.
- (8) U slučaju spriječenosti predsjednika da zakaže sjednicu ili to ne učini na zahtjev direktora sjednicu zakazuje i njom predsjedava direktor.
- (9) Pedagoško-psihološko-socijalna služba sastavni dio svih stručnih aktiva u Centru.

XII. ORGANIZIRANJE UČENIKA I RODITELJA

Član 167. (Vijeće učenika)

- (1) Vijeće učenika Centra bira se svake godine i čine ga predstavnici odjeljenjskih zajednica.
- (2) Učenici mogu formirati i udruženje učenika pojedinih razreda.
- (3) Vijeće učenika bira predsjednika, zamjenika predsjednika i sekretara većinom glasova članova vijeća.
- (4) Vijeće učenika učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:
  - a) odvijanjem nastavnog procesa,
  - b) organiziranjem vannastavnih aktivnosti,
  - c) organiziranjem izleta i ekskurzija,
  - d) učešćem učenika u saradnji škole sa društvenom zajednicom,
  - e) organiziranjem pomoći za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama,
  - f) predlaganjem mjera za pomoć učenicima u ispunjenju školskih i drugih obaveza,
  - g) poticanjem i njegovanjem dijaloga i tolerancije među učenicima s obzirom na nacionalnu, rasnu i vjersku različitost,
  - h) izradom i prezentacijom projekata,
  - i) sudjelovanjem u poboljšanju školske discipline i provođenjem mjera,
  - j) edukacijom iz područja ljudskih prava i prava djeteta,
  - k) finansiranjem i samofinansiranjem iz različitih izvora prihoda,
  - l) prevencijom maloljetničke delinkvencije i
  - m) drugim aktivnostima utvrđenim općim aktima Centra.
- (5) Predsjednik vijeća učenika ili član kojeg on odredi može prisustvovati sjednicama stručnih organa i organa upravljanja na kojima se raspravlja o pitanjima značajnim za učenike, bez prava na odlučivanje.
- (6) Način rada vijeća učenika regulira se poslovnikom koji donosi vijeće učenika uz saglasnost direktora, koji je obavezan učenicima pružiti stručnu pomoć pri formiranju vijeća učenika.
- (7) Broj članova, način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika utvrđuje se općim aktom Centra.

Član 168. (Prava i obaveze roditelja/staratelja/usvojitelja)

- (1) Roditelji, odnosno staratelji i usvojitelji djece, kao najodgovorniji za njihov pravilan odgoj i razvoj imaju pravo i obavezu da se staraju o njihovom odgoju i obrazovanju.
- (2) Prava i obaveze koje proističu iz te uloge roditelja/staratelja/usvojitelja ostvaruju se u skladu sa zakonom i ostalim propisima.
- (3) Roditelji/staratelji/usvojitelji imaju pravo ovlastiti, izjavom ovjerenom kod nadležnog općinskog organa, drugo lice da umjesto njega prisustvuje roditeljskim sastancima, odnosno informacijama.

Član 169. (Vijeće roditelja Centra)

- (1) Vijeće roditelja bira se svake školske godine, a čini ga po jedan roditelj iz svakog odjeljenja Centra .
- (2) Vijeće roditelja Centra bira predsjednika i zamjenika predsjednika većinom glasova, a prvu sjednicu vijeća saziva direktor.

- (3) Vijeće roditelja učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:
- a) unapređivanjem uvjeta rada Centra i odgojno-obrazovnog procesa,
  - b) povezivanjem Centra s ostalim institucijama u nastavnim i vannastavnim aktivnostima,
  - c) biranjem predstavnika roditelja u Školski odbor od prijavljenih kandidata,
  - d) učešćem u pripremi i realizaciji odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju obrazovni i odgojni rad u Centru, posebno s ciljem praćenja i preveniranja maloljetničke delinkvencije,
  - e) razmatranjem pritužbe roditelja u svezi s odgojno-obrazovnim radom,
  - f) davanjem mišljenja i prijedloga u vezi s organiziranjem izleta, ekskurzija, sportskih i kulturnih sadržaja Centra,
  - g) davanjem mišljenja i prijedloga u vezi sa socijalno-ekonomskim položajem učenika i pružanjem odgovarajuće pomoći,
  - h) razvijanjem komunikacija i odnosa između učenika, nastavnika i roditelja i
  - i) drugim poslovima utvrđenim općim aktima Centra.
- (4) Način rada vijeća roditelja regulira se poslovníkom koji donosi vijeće roditelja uz saglasnost direktora.
- (5) Predsjednik vijeća roditelja ili član kojeg on odredi može prisustvovati sjednicama stručnih organa na kojima se raspravlja o pitanjima značajnim za učenike i roditelje, bez prava na odlučivanje.

XIII. SINDIKAT ŠKOLE

Član 170. (Organizovanje Sindikata)

- (1) U Centru se može organizirati sindikat.
- (2) Centar je dužan omogućiti rad i djelovanje sindikata u skladu sa propisima kojima se reguliraju radni odnosi.
- (3) Odnosi između sindikata škole i poslodavca, reguliraju se zakonom, kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja i drugim propisima relevantnim za ovu oblast.

XIV. FINANSIRANJE RADA ŠKOLE

Član 171. (Obaveza obezbjeđivanje sredstava)

- (1) Kanton Sarajevo obezbjeđuje sredstva potrebna za rad Centra u skladu sa pedagoškim standardima i normativima za osnovno i srednje obrazovanje.
- (2) Kanton Sarajevo finansira odnosno sufinansira sljedeće:
- a) plaće i naknade svih radnika,
  - b) stručno usavršavanje i obuku radnika,
  - c) obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju,
  - d) rad sa nadarenim učenicima i školska takmičenja učenika,
  - e) troškove nastave i druge materijalne troškove,
  - f) tekuće i investiciono održavanje objekata i opreme,
  - g) prijevoz učenika.

Član 172. (Sticanje prihoda)

- (1) Pored sredstava koja osigurava Kanton Sarajevo Centar može sticati prihode pod uvjetom da ne ugrozi osnovnu registriranu djelatnost, i to iz:
- a) tekućih transfera drugih nivoa vlasti i međunarodnih organizacija,
  - b) donacijom pravnih i fizičkih lica,
  - c) uplatama Centara za socijalni rad za boravak učenika koji borave u inernatu-domu učenika Centra i uplatama Centara za socijalni rad za učenike koji su na dnevnom bpravku u Centru

- d) vlastitih prihoda škole koje uredbom utvrdi Vlada.
- (2) Prihodi iz stava (1) ovog člana uplaćuju se u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH i prihodi su Centra.

XV. NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA I STRUČNI NADZOR

Član 173. (Nadzor nad zakonitošću rada)

- (1) Nadzor podrazumijeva: nadzor nad zakonitošću rada Centra, inspekcijski nadzor i stručni nadzor.
- (2) Stručni nadzor nad radom javnih ustanova i ustanova iz oblasti srednjeg obrazovanja vrši Ministarstvo putem Prosvjetno-pedagoškog zavoda.

Član 174. (Inspekcijski nadzor)

Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona, podzakonskih i općih akata iz oblasti srednjeg obrazovanja i s tim u vezi preduzimanje odgovarajućih mjera vrše prosvjetni inspektori u skladu sa Zakonom o prosvjetnoj inspekciji i Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo.

Član 175. (Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć)

- (1) Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć obuhvata aktivnosti u vezi sa organizacijom i izvođenjem nastave, nadzor nad radom nastavnika, stručnih i drugih saradnika, direktora u Centru radi unapređivanja odgojno-obrazovnog rada.
- (2) Stručni nadzor obavljaju stručni savjetnici Prosvjetno-pedagoškog zavoda, u skladu s posebnim zakonom.

XVI. OPĆI AKTI I NAČIN NJIHOVOG DONOŠENJA

Član 176. (Pravila Centra)

- (1) Centar ima pravila koja donosi Školski odbor uz konsultaciju sa sindikatom i saglasnost ministra.
- (2) Pravilima Centra se uređuju i definišu:
- pitanje djelatnosti škole,
  - pohvale, nagrade i odgojno-disciplinske mjere i druga učenička pitanja,
  - statusna i druga pitanja nastavnika, stručnih saradnika i ostalih radnika,
  - postupak stručnog usavršavanja,
  - donošenje općih akata,
  - rad organa upravljanja i stručnih organa,
  - saradnja škole sa roditeljima,
  - ograničavanje korištenja prostorija škole za prodaju roba i usluga od strane drugih lica i
  - druga relevantna pitanja.

Član 177. (Kućni red Centra)

- (1) Školski odbor na prijedlog nastavničkog vijeća, uz konsultacije sa Sindikatom Centra donosi Pravilnik o kućnom redu koji obavezno mora biti usklađen sa etičkim kodeksom, a kojeg su se obavezna pridržavati sva lica koja borave u školskom prostoru.
- (2) Kućnim redom obavezno se utvrđuju:
- ponašanje radnika, učenika i drugih lica u unutrašnjem i vanjskom prostoru Centra,

- b) postupanje prema imovini,
- c) kodeks oblačenja i
- d) druga pitanja bitna za kućni red škole.

(3) Etički kodeks iz stava (1) ovog člana donosi ministar, uz konsultaciju sa sindikatom.

Član 178. **(Postupak donošenja Pravila Škole)**

Pravila i druga opća akta donose se po sljedećem postupku:

- a) Direktor Škole ili komisija od tri (3) člana koju formira direktor izrađuje nacrt Pravila i dostavlja ga Školskom odboru,
- b) Školski odbor utvrđuje nacrt i isti dostavlja Sindikalnoj organizaciji Škole i oglašava na oglasnoj ploči radi upoznavanja radnika na period koji ne može biti kraći od osam (8) dana,
- c) nakon obavljene rasprave Školski odbor razmatra dostavljena mišljenja, prijedloge i sugestije na nacrt i uz konsultaciju sa sindikatom donosi Pravila i dostavlja ministru na davanje saglasnosti,
- d) danom davanja saglasnosti Pravila Centra stupaju na snagu.

Član 179. **(Inicijativa za donošenje općih akata)**

- (1) Inicijativu za donošenje općih akata, njihovih izmjena i dopuna može dati svaki član Školskog odbora, Sindikalna organizacija, te Stručna tijela, Vijeće učenika i Vijeće roditelja prema prirodi akta.
- (2) Inicijativa se podnosi direktoru Centra.

Član 180. **(Izmjene ili dopune Pravila Centra)**

Ova Pravila se mijenjaju ili dopunjuju Odlukom koja se donosi po postupku za donošenje Pravila.

Član 181. **(Drugi opći akti Centra)**

- (1) Škola ima i druga opća akta kojima se reguliraju pitanja bitna za rad Škole, a koja nisu regulirana pravilima.
- (2) Opća akta iz stava (1) ovog člana donose se u skladu sa propisima relevantnim za oblast koju reguliraju.
- (3) Sva opća akta iz stava (1) ovog člana, uključujući i budžet škole su javna i radnici imaju neosporno pravo uvida u iste.

Član 182. **(Stupanje na snagu općih akata)**

Opći akti stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči, ako pojedinim aktom nije određen kraći rok njegova stupanja na snagu.

XVII. JAVNOST RADA CENTRA

Član 183. (Javnost rada Centra)

- (1) Rad Centra je javan.
- (2) Centar promoviše i razvija stalno i dinamično partnerstvo škole, roditelja i lokalne zajednice u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje funkcije Centra, interesa i potreba učenika, a naročito u borbi protiv zlostavljanja i zloupotrebe djece i mladih, borbi protiv droge, alkoholizma i drugih toksikomanija, pušenja i maloljetničke delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika.

Član 184. (Obavješćavanje javnosti)

Centar je dužan pravodobno i istinito obavješćavati javnost o obavljanju svoje djelatnosti, a što se obezbeđuje :

- a) zajedničkim planiranjem pojedinih oblika rada Centra sa Ministarstvom i lokalnom zajednicom,
- b) konsultacijama sa učenicima i roditeljima o funkcionisanju i aktivnosti Centra, njegove organizacije, načina rada i Pravilnika o kućnom redu,
- c) realizacijom roditeljskih sastanaka,
- d) učešćem predstavnika Ministarstva u Školskom i Nadzornom odboru,
- e) ili drugim načinom koji će učiniti rad Centra dostupan javnosti.

Član 185. (Način obavješćavanja javnosti)

- (1) Obavješćavanje javnosti vrši se putem izvještaja, publikacija, usmenim putem, preko sredstava javnog informisanja i slično.
- (2) Odluke i zaključci organa Centra objavljuju se na oglasnoj ploči ili na drugi prikladan način.

Član 186. (Ovlašteno lice za davanje obavješćenja i informacija)

- (1) Radi ostvarivanja načela javnosti rada Centra, na zahtjev sredstava informisanja daju se intervjui i drugi oblici saradnje sa sredstvima javnog informisanja.
- (2) Direktor određuje šta se smatra poslovnom i profesionalnom tajnom koja se ne može objavljivati.
- (3) Obavješćavanje i podatke o radu Centra sredstvima javnog informisanja daje direktor ili lice koje on ovlasti.

XVIII. SARADNJA CENTRA S RODITELJIMA

Član 187. (Saradnja Centra s roditeljima)

U Centru se ostvaruje saradnja s roditeljima učenika kao sastavni dio obrazovno-odgojne djelatnosti, a s ciljem postizanja boljih rezultata u radu učenika odnosno Centra kao javne ustanove.

Član 188. (Oblici ostvarivanja saradnje)

Saradnja s roditeljima se ostvaruje kroz sljedeće oblike:

- a) preko redovnih informativnih sastanaka koje organizuju razrednici,
- b) preko kontakata roditelja s predmetnim nastavnikom, tifoldpedagogom, socijalnim radnikom, psihologom, direktorom, sekretarom škole,

- c) preko roditeljskih sastanaka koje organizira razrednik i preko zajedničkih općih roditeljskih sastanaka koje organizira direktor ukoliko to procijeni potrebnim,
- d) preko učešća predstavnika roditelja u radu Vijeća roditelja i Školskog odbora,
- e) i na druge pogodne načine.

Član 189.
(Pružanje informacija roditeljima)

Radnici u Centru, u okviru svog djelokruga rada i svojih ovlaštenja, dužni su pružati potrebne informacije roditeljima, posebno one koje se odnose na rezultate u učenju i ostvarivanju učeničkih prava i dužnosti u Centru.

Član 190.
(Ponašanje radnika)

U kontaktima s roditeljima radnici Centra su dužni ponašati se korektno, poštujući njihovu ličnost i svoj ugled, te ugled Centra. Roditelji i radnici Centra dužni su poštovati kućni red Centra ponašati se u skladu sa Pravilima i zakonskim propisima.

XIX. DRUŠTVENA I KULTURNA DJELATNOST CENTRA

Član 191.
(Povezanost Centra sa lokalnom zajednicom)

- (1) Centar ostvaruje neposrednu povezanost sa lokalnom zajednicom putem kulturnih, javnih i sportskih aktivnosti.
- (2) Društvena i kulturna djelatnost se ostvaruje prezentacijom radova učenika široj društvenoj zajednici, saradnjom s roditeljima, bivšim učenicima Centra, drugim obrazovno-odgojnim organizacijama u zemlji i inostranstvu i na druge pogodne načine.

Član 192.
(Društvena i kulturna djelatnost Centra)

- (1) Društvena i kulturna djelatnost Centra je sastavni dio Godišnjeg plana i programa rada.
- (2) Ona ima za cilj da upotpuni odgojni uticaj na učenike, kao i da doprinese kulturnom razvoju učenika.

XX. POSLOVNA I DRUGA TAJNA

Član 193.
(Poslovna i druga tajna)

- (1) U cilju i interesu bezbjednosti i uspješnog rada i poslovanja Centra, s obzirom na djelatnost od posebnog društvenog interesa, te u interesu zaštite učenika, pojedini podaci, dokumenti, isprave, planovi i drugi podaci koji predstavljaju poslovnu i profesionalnu tajnu, mogu se saopštavati trećim licima samo na način propisan Zakonom, propisima donijetim na osnovu Zakona, ovim Pravilima ili drugim opštim aktima.
- (2) Profesionalnom tajnom smatraju se intimnosti iz ličnog i porodičnog života učenika, podaci iz molbi i zahtjeva ili priloga uz zahtjeve roditelja učenika i drugih građana, čije bi objavljivanje i saopštavanje moglo nanijeti moralnu i/ili materijalnu štetu učeniku, odnosno roditelju/ staratelju ili licu na koje ti podaci odnose.

Član 194.
(Podaci koji se smatraju poslovnom tajnom)

Pored podataka koji se relevantnim propisima smatraju poslovnom tajnom, kao takvom se smatraju naročito i podaci:

- a) koje direktor proglasi poslovnom tajnom,
- b) sadržani u molbama, zahtjevima i priložima građana i pravnih lica upućenih Centru,
- c) o elementima ponuda, do njihovog objavljivanja, u postupku javnih nabavki roba, usluga i radova,
- d) o mjerama i način postupanja u vanrednim okolnostima,
- e) koje nadležna državna tijela proglase povjerljivim podacima.

Član 195.
(Saopštavanje poslovne i druge tajne)

- (1) Poslovna i profesionalna tajna može se saopštiti trećem licu na način propisan zakonom, ovim Pravilima i općim aktom Centra.
- (2) Dokumente, isprave i podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu može drugim licima saopštavati direktor, odnosno lice koje on ovlasti.

Član 196.
(Korištenje podataka ili dokumenata koji predstavljaju poslovnu tajnu)

Korištenje podataka ili dokumenata koji predstavljaju poslovnu tajnu dozvoljeno je samo u poslovnim prostorijama, licu kome su ti podaci ili dokumenti potrebni za obavljanje zadataka na njegovom radnom mjestu.

Član 197.
(Čuvanje poslovne tajne)

- (1) Lice koje na sjednici Školskog odbora ili na sastanku/sjednici drugog organa Centra saopštava podatke, dužno je da upozori prisutne da se ti podaci smatraju poslovnom ili profesionalnom tajnom, a prisutni su dužni da to čuvaju kao poslovnu tajnu.
- (2) Radnik je dužan čuvati poslovnu tajnu i po prestanku radnog odnosa.

XXI. ZAŠTITA OKOLINE I KORIŠTENJE PROSTORIJA CENTRA

Član 198.
(Zaštita okoline)

- (1) Radnici Centra imaju pravo i dužnost osigurati uslove za čuvanje i razvoj prirodnih i radom stvorenih vrijednosti čovjekova okoliša te sprječavati i otklanjati štetne posljedice koje zagađivanjem zraka, tla ili vode, bukom ili na drugi način ugrožavaju te vrijednosti ili dovode u opasnost život ili zdravlje ljudi.
- (2) Zaštita čovjekove okoline podrazumijeva zajedničko djelovanje radnika Centra, učenika i građana na čijem području škola djeluje.

Član 199.
(Odgoj učenika u pogledu čuvanja okoline)

Centar će u izvođenju odgojno-obrazovnih programa posebnu pažnju posvetiti odgoju učenika u pogledu čuvanja i zaštite čovjekove okoline.

Član 200.
(Korištenje prostorija Centra)

U Centru je zabranjeno korištenje školskih prostorija za stranačko organizovanje i djelovanje u takve svrhe i svi oblici reklamiranja i prodaje proizvoda koji nisu u skladu sa etikom, načelima i ciljevima obrazovno- odgojnog rada,

XXII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 201.
(Usklađivanje općih akata sa Pravilima)

- (1) Centar je dužna svoju organizaciju i svoja opća akta uskladiti sa ovim Pravilima u roku od šest mjeseci od dana njihovog stupanja na snagu.
- (2) Do donošenja akata u smislu stava (1) ovoga člana, ostaju na snazi odredbe postojećih općih akata Škole, ako nisu u suprotnosti sa zakonom i ovim Pravilima.

Član 202.
(Primjena općih propisa)

- (1) Na pitanja koja nisu regulirana ovim Pravilima primjenjivaće se opšti propisi. Sve što nije regulirano ovim Pravilima primjenjivat će odredbe Zakona o srednjem obrazovanju.
- (2) U slučaju donošenja novih propisa, sa kojima ne bi bile saglasne odredbe ovih Pravila, primjenjuju se ti propisi s tim da se odredbe ovih Pravila moraju uskladiti sa tim propisima u roku koji je njima određen.

Član 203.
(Stupanje na snagu Pravila)

Ova Pravila stupaju na snagu danom davanja saglasnosti Ministra za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo.

Član 204.
(Prestanak važenja Pravila)

Stupanjem na snagu ovih Pravila prestaju da važe ranija Pravila Centra.

Član 205.
(Tumačenje Pravila i drugih općih akata)

Autentično tumačenje odredaba Pravila i drugih općih akata daje Školski odbor.

Broj: 05- - 3-100/17

Predsjednik Školskog odbora
doc.dr. Muhamed Hadžiabdić

Sarajevo, _____2017. godine

U skladu sa članom 54. stav (1) Zakona o srednjem obrazovanju Ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo dao je saglasnost na ova Pravila _____ broj _____ od _____ godine.

SADRŽAJ

I OSNOVNE ODREDBE.....	strana 3.
II PODACI O CENTRU	strana 6.
III PREDSTAVLJANJE I ZASTUPANJE CENTRA	strana 7.
IV DJELATNOST CENTRA	strana 7.
V OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD	strana 9.
VI SAVJETODAVNO VIJEĆE CENTRA	strana 13.
VII ORGANIZACIJA CENTRA	strana 13.
VIII UČENICI	strana 15.
IX ODGOJNO-DISCIPLINSKE MJERE	strana 22.
X ORGAN UPRAVLJANJA, RUKOVOĐENJA I KONTROLE POSLOVANJA	strana 39.
XI STRUČNI ORGANI	strana 45.
XII ORGANIZIRANJE UČENIKA I RODITELJA	strana 47.
XIII SINDIKAT CENTRA	strana 48.
XIV FINANSIRANJE RADA CENTRA	strana 48.
XV NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA I STRUČNI NADZOR	strana 49.
XVI OPĆI AKTI I NAČIN NJIHOVOG DONOŠENJA	strana 49.
XVII JAVNOST RADA CENTRA	strana 50.
XVIII SARADNJA CENTRA SA RODITELJIMA	strana 51.
XIX DRUŠTVENA I KULTURNA DJELATNOST CENTRA	strana 52.
XX POSLOVNA I DRUGA TAJNA	strana 52.
XXI ZAŠTITA OKOLINE I KORIŠTENJE PROSTORIJA CENTRA	strana 53.
XXII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	strana 54.

